

מסגרות בחירה שנים ב – ה'

- 1 פרוסמינר, שנה ב'.....
- 7 סמינרים, שנה ג'.....
- 13 קורסי בחירה מתקדמים.....
- 25 קורסי בחירה מהמקבץ הבינתחומי.....

פרוסמינר, שנה ב'

9401232 פילוסופיה/קולנוע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר דרור פימנטל

האם פילוסופיה יכולה לומר משהו בעל ערך על קולנוע? האם הקולנוע יכול לשאת מסרים פילוסופיים? בקורס נבחן את נקודת הממשק בין הפילוסופיה לקולנוע, ונחשוב על במאים כעל פילוסופים ועל פילוסופים כעל במאים. בהקשר זה, נבחן את האופן שבו נחשב מושג הממשי (The Real) בפילוסופיה, כמו גם את מופעיו בסרטים. בתוך כך נקרא טקסטים משל אפלטון, קאנט, בנימין, ניטשה ובודריאר.

9400251 צילום כדוקומנט וכעדות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

רועי בושי

מאז המצאתו שימש הצילם כדוקומנט וכעדות באופנים שונים ובמסגרות שונות, והעלה שאלות באשר למעמדו המשפטי, המדעי, האמנותי, הטכנולוגי והחברתי. האם התצלומים מעידים בעצמם אודות אירועים בעולם, או שמא יש "לדובב" אותם? האם הצילום יכול לשמש כעדות בבתי משפט? איזו התאמה נדרשת בין המצלמה, עינו של השוטר וארכיון המשטרה בכדי להפיל אדם? מהם התנאים בהם ניתן לשלבו בתוך מערכות ידע ומוסדות של המדינה? מהן הפרוצדורות דרכן מוענקת לתצלום משמעות? האם יש קשר בין המבנה הייחודי של הצילום לבין יכולתו לשאת עדות? מה היו הנסיבות ההיסטוריות בהן הופיע "הצילום הדוקומנטרי" ובמה הוא נבדל מסוגי צילום אחרים? בפרוסמינר נבחן את גבולות התצלום כדוקומנט, את המשגותיו ושימושו השונים, את הניסיונות לנצלו כאמצעי סיווג ושליטה, כפנייה אל הציבור הרחב, כאלומות וכפיתוי, כאמת וכבדיה.

9401209 המוות בתרבות המערב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

פרופ' אשר סלה

המוות הינו האירוע הטבעי ביותר אך גם תופעה תרבותית רבת משמעות בחייהם של בני האדם. הקורס יציג את התפתחות הגישות השונות כלפי המוות בהיסטוריה האירופאית משקיעתה של התרבות היוונית והרומית עד המאה ה-20, בעזרת פרשנות של העדויות האיקונוגרפיות של האומנות המערבית, מהציור ועד אדריכלות בתי קברות. כמו כן, ננתח קטעי פרזזה ושירה ומסמכים כגון צוואות, מצבות וכו'. על סמך המחקרים החלוציים של פיליפ אריאס, אדגר מורן ומישל פוקו נתחקה אחר תולדות המוות מהנוכחות של נושא האבל בהגות המערבית ועד הסתרת המוות בציוויליזציה הפוסט מודרנית. בנוסף, נעקוב אחר ההתפתחות של כמה topoi וסימבולים בתרבות המערבית בשני המילניומים האחרונים, כגון: מחול המתים, נישואי העלמה והמוות הגולגולת ושעון החול ואחרים.

9401243 "גלגל המתגלגל מעצמו"? מחשבות על הילד בחברה ובתרבות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אהד זהבי

ניטשה אמר על הילד שהוא גלגל המתגלגל מעצמו – אז למה מנסים כל הזמן לגלגל אותו, לכוון אותו, להורות לו את הדרך? בפרוסמינר הזה נעמוד על היחס שלו זוכים ילדים וילדות באגפים שונים של החברה והתרבות: נבחן את התמונות שמציירות לנו הפסיכואנליזה והפסיכולוגיה ההתפתחותית, נברר מהן ההנחות שעומדות בבסיסן של גישות חינוכיות שונות ונקרא במבחר ספרי ילדים כדי לבדוק מהו דיוקן הילד שעולה מהם. אגב כך נשאל אם יש בכלל דבר כזה, "ילד", ואיך ראוי להתייחס לברייה האנושית בראשית ימיה.

9400236 מוזיקה, ארכיטקטורה, זמן, חלל

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר יעל כדורי

ארכיטקטורה ומוזיקה הן אולי שתי האמנויות הרחוקות ביותר. הראשונה – חומרית ונטועה היטב בעולם המעשי, ואילו השנייה – רוחנית ומופשטת. עם זה, ארכיטקטורה ומוזיקה הן גם קרובות מאוד: שתיהן לרוב אינן ייצוגיות אלא מתרכזות בצורניות טהורה, ושתיהן רגישות לשאלות של יחסי זמן וחלל, אקוסטיקה ויחסים מספריים. הקורס יעסוק בהשפעת הזיקה שבין מוזיקה, סאונד וארכיטקטורה על האמנויות היפות החל מתחילת המאה ה-20 ועד ימינו. במהלכו נבחן דוגמאות נבחרות לאופן שבו מזינה המוזיקה את המחשבה הארכיטקטונית כפי שזו באה לביטוי לא רק בתכנון מבנים כי אם גם בציור, בעיצוב חלל לתיאטרון, במיצבים, במוזיקה אקספרימנטאלית, בעבודות סאונד וביצירות תלויות חלל ספציפי. ההשתתפות בפרו"ס אינה מותנית בידע מוקדם במוזיקה.

9400253 הוליווד שעל הנילוס: בניית זהות בקולנוע המצרי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

איל שגיא ביזאווי

במשך השנים הייתה תעשיית הקולנוע במצרים מתעשיות הקולנוע הגדולות בעולם, בוודאי הגדולה והמשפיעה ביותר על עיצוב התרבות במצרים ובעולם הערבי כולו, מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ותרבות הנתונות בסימן שינוי ובתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים, ושימש בין היתר ככלי להבנייתה של תרבות וזהות מצרית מודרנית. הקורס יבחן כיצד הושפע הקולנוע המצרי מתהליכים אלו ומדוע זכה לפופולאריות רחבה, הן במצרים והן בעולם הערבי. ננסה להבהיר כיצד ניתן לפענח 'קודים' תרבותיים שסייעו בהבנתם של סרטי קולנוע מצריים, תוך בחינה צמודה של תהליכים חברתיים ופוליטיים שהתרחשו במקביל. מטרת הקורס לחשוף את הסטודנטים למקורות יצירה והשראה, אשר במשך שנים זכו להתעלמות אקדמית ואמנותית גם יחד. על בסיס בחינת מקרה הבוחן של הקולנוע המצרי, יתבקשו הסטודנטים לבחור נושא מתחום עניינם (ארכיטקטורה, עיצוב אופנה, תקשורת חזותית, צילום ועוד) ולהציג מקרה בוחן משלהם, אותו ינתחו על פי הנלמד בקורס.

9400264 אמנות חזותית בעולם המוסלמי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר חוסני אלח'טיב שחאדה

בקורס זה נפרוש מגוון רחב של היצירה האמנותית האסלאמית בתחומים שונים כגון: ארכיטקטורה חילונית ודתית, אומנות זעירה, ציור וקליגרפיה; כמו כן נדון בכתב-יד מעוטרים המכילים מיניאטורות מימי הביניים, תוך דגש על הקשר בין טקסט לציור; נושאים אמנותיים אלו מיועדים להקנות לסטודנטים מבט ביקורתי להבנת התרבות האסלאמית החומרית על מכלול ענפיה, בתקופות שונות של שלטון האסלאם. הקורס אמור לספק ראייה חדשה על אמנות ותרבות האסלאם ועל דרכי השימוש בהעברת ידע תרבותי ואידיאולוגי.

9400250 הנאות החיים באמנות המערבית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר שרה בנינגה

הקורס יעסוק בייצוגים של הנאות החיים בתולדות האמנות מהמאה ה-15 ועד היום. אכילה, שתיה ומין יוצגו לאורך ההיסטוריה. בתקופת הרנסנס יצירות אמנות בנושאים אלו היו פעמים רבות תזכורת לחטאי החושים והגוף, ויוצגו כדוגמא שלילית. לעומת זאת, בעת המודרנית ייצוגים של מין ואוכל משמשים פעמים רבות ככלי לעיצוב זהות חברתית ומגדרית שונה. במהלך הקורס נבחן דימויים של אכילה, שתיה ומין לצד נושאים איקונוגרפיים כגון בכחוס, ונוס, החבורה העליזה ועוד. נעסוק בדימויים של מיניות, חגיגה ואקסטזה, ונדון במשמעות של ייצוגים אלו על הציר שבין החטאים למעלות, ובין השלילי לחיובי. דרך יצירות האמנות ניגע בשיח המגדרי, החברתי והפוליטי הסובב את דימויי ההנאות בעבר והיום.

9400261 ברוטאליזם: בין מודרניזם לפוסט?

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אדר' ליאת סאבין בן-שושן

'ברוטאליזם' הוא זרם אדריכלי ששייך למודרניזם שלאחר מלחמת העולם השנייה באירופה, והוא אחד הזרמים המרתקים באדריכלות המאה העשרים. הוא נקרא כך על שם המאסיביות והגולמיות (brute) הצורנית, והשימוש בבטון חשוף (béton brute). אך הברוטאליזם אינו רק בטון. זהו מערך תפיסות אסתטיות ואתיות באדריכלות המודרנית שביקשו להתבונן מחדש באדם בחברה, ובמהות המודרניזם, בעקבות הריסות המלחמה. הפרוסמינר יעסוק במערך הצורות והרעיונות של הברוטאליזם באירופה וברחבי העולם. נבחן כיצד הברוטאליזם ניזון והתעצב תוך דיאלוג מתמיד עם אמנות, צילום וקולנוע. נלמד מתוך עיון במבנים, טקסטים היסטוריים, ומתוך הקשריו באמנות, צילום וקולנוע.

9401225 הפיתוי החזותי: פרסום יפני

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר אורי ברטל

הפרסום היפני העכשווי הינו תוצר מובהק של חברה בעידן הגלובליזציה המערב בתוכו אסתטיקה יפנית ומערבית כמו גם אסתטיקה גבוהה ונמוכה. אסתטיקה פוסט-מודרנית זו משמשת ביפן כיסוד לתקשורת חזותית. הקורס ינסה להבהיר מדוע וכיצד, יוצאת האסתטיקה המצויה במערב בגלריות בלבד, לרחוב ומשמשת את תקשורת ההמונים כמבע חזותי מפתה בתקשורת שיווקית.

הקורס יבחן את הקשר בין פרסום, תקשורת ותרבות, כיצד נבנית משמעות בתוך כרזת פרסומת, ומקומה ותרומתה של התקשורת החזותית כאמצעי שיווקי. חלקו השני של הקורס יתמקד ביוצרים שונים ביפן (סייטו מאקוטו והצ'ירו סוזוקי), כיצד מפרסמים מוצרים/תחומים שונים ביפן (אופנה, רכב, אלכוהול), במערכות ההתייחסות הבונות משמעות למוצרים שונים בפרסום היפני (מנגה, אמנות עכשווית ומגדר) ובטיפוגרפיה יפנית (מבנה השפה, קליגרפיה וטיפוגרפיה עכשווית).

9401227 מגמות באמנות המאה ה-21**שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****ד"ר איגור ארונוב**

הקורס בוחן את ההתפתחויות האמנותיות במאה ה-21 מסביב לעולם, אשר מהוות סוגיות של גלובליזציה, רב-תרבותיות, אקולוגיה, שינויים חברתיים, ומתבטאות באופנים מגוונים, כגון: "אמנות המרחב הציבורי", "אמנות אורבאנית", "אמנות ווירטואלית", "אמנות המדיה החברתית", "אמנות הביו". נדון בשינויים המתרחשים ביחסים בין אמן, אקדמיה, שוק אמנותי, ממסד ב"עולם האמנות" וקהל הצופים. הדיון מבליט את ההיבט ה"אקטיביסטי" של האמנות העכשווית המעורבת בחיים פרטיים, ציבוריים ופוליטיים.

9400259 אוונגרד - בין ההיסטורי לעתידי**2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****ד"ר אביב לבנת**

הפרוסמנריון מתמקד בקריאה באוונגרדים היסטוריים ובהשפעתם על זרמים מאוחרים בזירת האמנות והתרבות בהמשך המאה ה-20 וראשית המאה ה-21. אנו ננסה להבין מה עמד ביסוד אותה תופעה רדיקלית בתחומי החברה והאמנויות שבראשה חילות חלוץ של אמנים מהפכנים אשר הפנו גב למסורות עבר והמציאו מסורת חדשה. הדילוג הבלתי אפשרי שקיימו בין עבר לעתיד, בין מסורת לאנטי מסורת, בין פרימיטיביזם לעתידנות ממקם את האוונגרד כאיכות ייחודית בתוך המודרני והפוסט-מודרני, ומעבר להם. בחינת מושג האוונגרד בפרספקטיבות היסטוריות פותחת צוהר אל הפילוסופיה והפרקטיקה של יצירה עכשווית. נחשוף ונדון בפסיפס עשיר של מבעים מתחומי עיצוב, אמנות, אופנה, מוסיקה, ארכיטקטורה וקולנוע לאור זרמים אמנותיים כאקספרסיוניזם, קוביזם, פוטוריזם, קונסטרוקטיביזם, דאדאיזם וגילויים מגוונים של אוונגרד אמנותי ואינטלקטואלי. כיצד אלו ממשיכים ומשפיעים ומופיעים בוורסיות מעודכנות במבע יוצר עכשווי. הסטודנטים יבקשו להתמקד בגרעיני מחשבה תיאורטית-היסטורית ולקדם מהלך אוונגרדי עדכני בתחומי אמנותם

9306671 דימוי התשוקה: מיניות חריגה**2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****ד"ר שאול סתר**

המיניות היתה זה מכבר לתחום שמבעד לו מבין האדם את טבעו ותרבותו, את מאווי וחרדותיו, את מקומו בעולם ויחסיו עם אחרות ואחרים; והופעתה של המיניות היא על דרך הסטייה - פריעת כבלי התרבות, היעדרות לתשוקות הנמוכות, התנהגות שלא כדרך הטבע, התעקשותן של סטיות מיניות. מפרויד ועד פוקו, מניטשה ועד איריגראיי, מיניות היא חריגה ואין מחשבת מיניות שאיננה גם מחשבת המיניות החריגה. בפרוסמינר זה נעקוב אחר דימוייה של התשוקה החריגה תוך קריאה בחטיבות מהתיאוריה של המיניות, הפמיניזם הרידקלי והתיאוריה הקווירית, ובחינת גלגוליהן ביצירה האמנותית והחזותי של המאות ה-20 וה-21. נעסוק במיניות כחוק וכהסגת גבול, ביצרים בזויים ובגוף המקוטע, ביחס בין תשוקה, שיגעון ויצירה ובמופעיו הלא נורמטיביים של המגדר ובאתגר החברתי שנושא הקוויר.

2700558 אורבניות: עיצוב העיר בקולנוע ובמדיה**2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****סיגל בר ניר**

מדוע ערים הן אתרי ההתרחשות של היצירה הקולנועית? כיצד המבט הקולנועי הפוך לנקודת מוצא להתבוננות על העיר ולתכנונה? ואיך מתוך יחסי הגומלין האלה נוצרת ומדומיינת העיר? הקורס יעסוק ביחסים ההדדיים שבין לתכנון העיר לבין עיצובה בז'אנרים שונים של קולנוע והמדיה החדשה. נעסוק בקריאות שונות של המרחב העירוני שמציעה השפה הקולנועית, במקביל לדיון התיאורטי אודות העיר שמתקיים בסוציולוגיה, בלימודים

אורבניים ובארכיטקטורה. כן נבחן את מידת ההשפעה שיש ל"עיר הקולנועית" על המרחבים האורבניים המדומיינים והממשיים. בסמסטר הראשון השיעורים יתבססו על צפייה בסרטים, קריאה של טקסטים אודות העיר וניתוח של מרחבים עירוניים. בסמסטר השני התלמידים יציגו עבודות המנתחות את ייצוג העיר ועיצובה בקולנוע ובמרחב הממשי. העבודות יוצגו במדיה משולבת טקסט וייצוגים חזותיים.

1700667 תרבות חזותית של המדע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

פרופ' אבנר בן זקן

לאורך ההיסטוריה מדענים חיפשו דרכים שונות לתאר את הטבע. אותיות, מספרים, סמלים ותמונות עמדו לשימושם בהתאם לצרכי השעה, לשינויים טכנולוגיים, ולאופיין הלעיתים בלתי-נראה של האובייקטים של הטבע. בין ההיסטוריה של המדע להיסטוריה של האומנות התפתח לו עם השנים תחום מתווך העוסק באופן שבו מדענים נתפסים כמייצרי-יידע העושים שימוש באומנות, בסגנונות ובטענות חזותיות להעביר את ממצאיהם ולשכנע את הקהילה המדעית. השילוב של תמונות בתיאור הטבע, לא היה דבר של מה בכך. הוא השפיע באופן מרחיק לכת לא רק על הצגת הטבע אלא גם על האופנים שבהם נקבעה דרגת אמינותו של ידע זה או אחר. עם הופעת התמונות הופיע גם מושג מדעי חדש- אובייקטיביות. בקורס זה נסקור את התפתחות הוויזואליזציה של המדע. נתחיל מהתקופה העתיקה שבה הסתפקו בסימנים הירוגליפים, דרך המדע היווני והערבי שבו אותיות, מספרים וגיאומטריה ייצרו ויזואליזציה של תופעות הטבע באמצעות דיאגרמות. נעבור דרך מהפכת הדפוס וגילוי העולם החדש שאילץ מדענים להעביר את הטבע החדש והלא נודע באמצעות איורים, דרך המצאת מכשירים אופטיים מאריכי חושים כמו הטלסקופ והמיקרוסקופ שיכלו לספק טיעונים מדעיים רק באמצעות איורים, ועד לעליית הצילום שהצליח לא רק להקפיא אובייקטים של הטבע אלא גם לטעון כי השבריר הקטן ביותר של החשיבה האנושית שווה לזמן פתיחת הצמצם, לעשירית השנייה.

הקורס יחשוף את התלמיד לספרות דינמית ומתפתחת בהיסטוריה של המדע המבקשת להראות כיצד טיעון ויזואליים, החליפו את טיעוני המופת-הלוגיים, ויצרו מדע חדש המבוסס ביסודו על ייצוגים אסתטיים של הטבע ועל אמון בתהליכי היצירה של ייצוגים אלה.

9400263 מגוון זהויות יהודיות באמנות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר רונית שטיינברג

בשנים האחרונות, כחלק מתפיסת עולם רב תרבותית מתעורר עניין מחודש גם באמנות בעלת זיקה יהודית. תחרות העיצוב "סוכה סיטי" שהתקיימה במנהטן בשנת 2010 זכתה ל-600 הצעות, הגבירה את המודעות לנושא. בקורס זה נבחן את קשרי הגומלין בין אמנות לבין יהדות. נדון באפשרות ובלגיטימציה להגדיר אמנות על פי מוצא/לאום/דת ונקשה על המושג "אמנות יהודית". יצירות אמנות מהמאה ה-19 ישמשו כמראה לקונפליקטים של זהות התקפים גם כיום. נכיר אמנות העוסקת בשואה, נשווה בין ההתרחשויות האמנותיות ביהדות ארצות הברית לסצנה האמנותית בישראל. בקורס נתייחס גם לאמנות עכשווית ולנוכחות הניכרת של אמנות פמיניסטית דתית כמו גם לאמנות המבטאת אמירה חברתית של "תיקון עולם". נקודת המוצא של הקורס היא אמנותית, לא נדרש רקע דתי.

9400260 הקניון: צריכה, מרחב, טקסט

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר עודד מנדה לוי

"הלכתי לאיבוד בעולם החומר

הלב שלי נהפך לשמלה

הידיים למכנסיים

הרגליים תיק"

(חגית גרוסמן, הלכתי לאיבוד בעולם החומר, **ספר הגוף**, 2017)

בפרוסמינר נחקור ונתאר את אופי המרחב הקניוני, אותו עולם של ביוספרה מלאכותית וטוטאלית, שהארכיטקטורה שלו היא הביטוי העיצובי והמניפולטיבי לפנטזיה הצרכנית (You have seen a mall, you have seen them all. Shop until you drop). נתאר את הקניון כאתר פנטסמטי של כיסופים כוזבים, שניצב כאנטיתזה למושג "בית". נערוך, בין היתר, קריאות ספרותיות ותרבותיות של מרחב הקניון, כפי שהוא נוכח ביצירות עכשוויות, ונבחן תיאורים מרכזיות מתחום המרחב והעיר, המשרטטות קווי מתאר של קיום ותנועה בעיר ניאון ללא שמים.

9400257 אופנה ישראלית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 18:00-16:30

ד"ר שוש מרזל

פרוסמינר זה יסקור את ההיסטוריה של האופנה בישראל. תחילה נכיר את לבושם של תושבי היישוב הישן על גווניו העדתיים; נמשיך בהכרות עם התפתחות הלבוש הארצישראלי בעקבות העליות האידיאולוגיות, הקמת הקיבוצים הראשונים וישובי העובדים; נלמד על מפת האופנה הישראלית המשתנה בין שתי מלחמות העולם, כאשר תל אביב מוכתרת כבירת האופנה הישראלית; עם הקמת המדינה והתפתחותה נשאלת שאלת ה"ביגוד הלאומי" ומתגבש הסגנון הישראלי. הקורס יסתיים במיפוי האופנה העכשווית בישראל, כולל הפסיפס המורכב של תחום זה במדינה, מעבר הייצור של האופנה לארצות אחרות והכרות עם המעצבים החדשים.

me-story 9400258

2 ש"ש, 4 נ"ז,

יום א' 18:00-16:30

ד"ר יונה וייץ

מנחה מלווה (סמסטר ב): יולי כהן, יוצרת דוקומנטרית.

מטרת הפרוסמינר ללמוד ולבחון תצורות מגוונות של סיפורת אישית (טקסטואליות ו/או חזותיות כגון: סטילס, דוקו, new documentary אינסטגרם, יוטיוב, סטופ מושן, אנימה, אנימציה תיעודית, נובלות גרפיות) כ"אוטו-אתנוגרפיות". כלומר, פיתוח הבנה מבוססת מתודה באופני המבע השונים של storytelling. הסמסטר הראשון עוסק ביצירת פלטפורמת ידע באמצעות: (1) לימוד המתודה של אוטו-אתנוגרפיה ככלי לבניית me-story (2) ניתוח ודיון בחומרים טקסטואלים, אקדמיים ושאינם אקדמיים, ובמגוון חומרים החזותיים. (3) מפגש עם יוצרים/ות אורחים/ות בתחום. הסמסטר השני ממוקד בפיתוח הסיפורת האישית של הסטודנטים/ית על ידי: (1) הנחיה אישית וקבוצתית המלווה את שלבי העבודה השונים ביצירת הבריפ האישי (פיתוח רעיוני, ארגון וגיבוש מסכם) 1. מהלך זה מלווה על ידי היוצרת הדוקומנטרית יולי כהן. (2) ביסוס הידע האקדמי והמתודה האוטו-אתנוגרפית של הבריפ האישי. העבודה המסכמת בפרוסמינר כוללת שני תצורות של בריפ: 1. בריפ אישי me-story: נושא אישי-פתוח, אינטואיטיבי ורפלקסיבי. 2. בריפ אקדמי: בחינה ופיתוח מחקרי של של מספר תימות וסוגיות מתוך הבריפ האישי באמצעות תהליך של חקירה פתוחה המבוססת על המתודה של אוטואתנוגרפיה.

¹ תוך שיתוף של הסטודנטים/יות בהצגת חומרים אישיים (טקסטואליים ו/או חזותיים).

סמינרים, שנה ג'

סמינרים סמסטריאליים

סמסטר א'

9306684 הצופה והמסך - היבטים פילוסופיים ופסיכואנליטיים

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:00-10:30

ד"ר יצחק בנימיני

במסגרת הסמינר אבקש להציג קווי מתאר לניתוח עקרוני-תיאורטי אודות האופנים העכשוויים שבהם נתקל הסובייקט-צופה במסך (הטלוויזיה, הקולנוע והמחשב). נעשה זאת באמצעות התיאוריה הפסיכואנליטית של פרויד ולאקאן ובשילוב למידה של תיאוריות ביקורתיות העוסקות בממד של האינטרפלציה (מיעון) של הסובייקט ובאופיו הסימולטיבי של העולם הטכנולוגי-בידורי הנוכחי: בנימין, מץ, וריליו, אלתוסר, ז'יז'ק, בודריאר, מאלווי ואחרים. ראשית, יתואר המסך כ-האחר שמביט בסובייקט ומעביר אותו תהליך הן של הזדהות והן של אובייקטליות, ושנית יתואר מה שמסתמן להיות תחילתו של תהליך (אפוקליפטי ומשחרר בו-זמנית) שבו יותר ויותר המסך הן המובן הפיזי והן במובן המנטלי מתמזג עם הסובייקט-צופה למהות-אחת עד להתנדפות העתידית של עצם ההבחנה ביניהם.

9400238 סוגיות בתרבות הישראלית

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 18:00-14:30

ד"ר תמר ברגר

דיון במאפייניה של התרבות הישראלית בת זמננו ובמקורותיה מנקודת מבט בין-תחומית ובדגש חברתי. התרבות הישראלית תיבחן בארבעה צירים, שיש ביניהם זיקות הדדיות ענפות: כתרבות מומצאת, כתרבות כלאיים, כתרבות מופרטת וכתרבות עולמקומית. הדיון יעשה בעזרת טקסטים תיאורטיים וייצוגים ויזואליים וטקסטואליים.

סמסטר ב'

9306687 שיח אהבה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 16:00-12:30

יואב רונאל

הסמינר יעסוק בייצוגים תרבותיים (ספרותיים, קולנועיים, מוזיקליים) של אהבה בתרבות המערב. נבחן את מושג האהבה דרך מגוון פרספקטיבות: היסטוריות, פילוסופיות, מגדריות, כלכליות ופוליטיות. נסמן את הסכנות העומדות מול האהבה בעידן המודרני, ואת המודל הרומנטי המציב את האהבה עצמה כסכנה; כסיבה למוות; כמחלה או כשיגעון. לבסוף, דרך הבניית הביקורת על האהבה, ננסה להעמיד מודל אתי או חיובי של אהבה, בעקבות מחשבתם של ג'ורג'יו אגמבן ואלאן באדיו. בין ההוגים והיוצרים האחרים שדרכם ננסח את שיח האהבה המודרנית: אפלטון, אווה אילוז, רולאן בארת, ג'וליה קריסטבה, ז'אן לוק ננסי ומישל פוקו. את הטקסטים הפילוסופיים נדגים מתוך קריאה ועיון ביצירות תרבות שונות.

9400254 עולמם של החפצים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-10:30

ד"ר ליאת לביא

בסמינר זה נדון ביחסים ביננו ובין החפצים הסובבים אותנו מזוויות פילוסופיות, סוציולוגיות, פסיכולוגיות ואנתרופולוגיות. נעיין בשורשי הנתק בין סובייקט ואובייקט בהיסטוריה של הפילוסופיה ונתוודע לגישות עכשוויות החותרות לשקם את מעמדו של האובייקט, ודרך כך לשרטט מחדש את אופי החוויה האנושית. נחשוב יחד על מערכות היחסים שלנו עם חפצים

יומיומיים ועל ההיבטים הגופניים של המפגש עם האובייקט. נבחן גם את מעמד התרבות והחברתי של חפצים שונים, את האופן שבו חפצים משקפים תפיסות תרבותיות ומערכות ערכים, ואת האופן שבו הם מעצבים אותן. נחשוב על חפצים בקונטקסטים שונים, מהיום יומי ועד לעיצוב ואמנות, על רקע זה נדון במעמדו המשתנה של האובייקט עם צמיחתן של טכנולוגיות חדשות (בינה מלאכותית, IOT), שמאפשרות לנו לתקשר עם חפצים, ומאפשרות לפחצים להכיר אותנו, ונדמיין באופן ביקורתי עולם שבו חפצים הם בני שיח.

סמסטר קיץ

9301619 דימוי צליל וסאונד: חקירה והתנסות

2 ש"ש, 4 נ"ז

סמינר קיץ (תאריכי הקורס יפורסמו בהמשך)

ד"ר יעל כדורי

החל מתחילת המאה ה-20 שימשה המוזיקה מודל לאמנות טהורה בעיני תנועות אשר הולידו את האבסטרקט באמנות החזותית. הייתה זו תחילתה של מגמה אשר חתרה לעבר שבירת המחיצות בין האמנויות – מגמה שבה נודעה חשיבות עליונה לשימוש האקספרימנטלי במוזיקה, סאונד וטקסט. עם ראשית המאה ה-21, חידושים טכנולוגיים הביאו התפתחות זו למחוזות חדשים לגמרי.

הסמינר יעסוק ביחסי מוזיקה, סאונד, קול ודימוי באמנות חזותית, אמנות סאונד, קולנוע, אנימציה, תיאטרון ומחול – החל מהמודרניזם ועד ימינו. מטרת הסמינר להקנות לסטודנטים כלים ליצירת קשרים בין הנראה לנשמע בתחומי יצירתם שלהם, מתוך עיסוק בסוגיות הרלוונטיות כמו צבע, אור, ריתמוס, חלל, זמן, תנועה ורגשות. נחקור היבטים שונים של נושאים אלו ונתנסה בהם על ידי תרגילים מעשיים קצרים וכתובה מלווה, אשר יובילו לפרויקט סיום מעשי-עיוני.

ההשתתפות בסמינר אינה מותנית בידע קודם במוזיקה.

סמינרים שנתיים

9306690 רדיוס 100: מעצבים, מחקר, קהילה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 10:30-12:00

ד"ר יונה וייץ; אדריכלית ומנהלת עיצוב: שרון קוניאק

סמינר הפעולה רדיוס 100 מתנהל בשיתוף עם קבוצת אמנים ואמניות שפועלת בבניין ה"מפעל" וב"מוסללה" בירושלים.

הסמינר מבקש לחבר בין תהליכי מחשבה ויצירתיות של מעצבים/ות לבין שיטות מגוונות של מחקר ופרקטיקה במטרה להציע פתרונות ורעיונות חדשניים בעלי השפעה בתחום העיצוב החברתי המקיים.

על ידי שילוב בין העבודה האישית של הסטודנטים/יות לבין התהליך המחקרי נפתח מהלך של "חקירה פתוחה" כשיטת עבודה מרכזית בסמינר. שיטה זו מציעה כלים נוספים לארגז הכלים האישי וכן תומכת בהנעה ליצירתיות בטרטוריות רעיוניות חדשות.

במסגרת הסמינר ילמדו הסטודנטים/יות לפתח ידע ותהליכי עבודה העוסקים ביחסי מעצבים/ות, קהילה ומקום הנשענים על:

תאוריה תומכת פרקטיקה ככלי יישומי. תהליכי מחקר ופיתוח רעיוני שאינם לינאריים. יטות עבודה משולבות העושות שימוש במגוון כלים לניסוח תרחישים ותוצרים בעיצוב חברתי מקיים. לדוגמה: מאמרים, בלוגים, סרטוני רשת, צילומים, וידאו, מפות, מיפוי סוציולוגי-מרחבי, (לדוגמה soundscape,visionscape) ושרטוטים אינטואיטיביים.

העבודה בסמינר תתבצע ברובה דרך עבודה צוותית. גיבוש הצעה עיצובית מקיימת תוך שיתוף ידע עם הקהילה והתואם את אפיון הצרכים שעלו בתהליך. פיתוח פיצ'ינג של ההצעה אל מול בעלי/ות עניין מחוץ לאקדמיה. הפרויקט המסכם של סמינר הפעולה הנו פיתוח הצעה להתערבות מקומית ברדיוס 100 הכולל יומן תיעוד העוקב אחרי שלבי העבודה השונים.

9301628 קראפט ועיצוב בתרבות חומרית עכשווית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר ראובן זהבי

הקראפט - יצירה מבוססת מיומנות אישית - נמצא דווקא היום במוקדי פעילות חדשים: בין טכניקות עתיקות לטכנולוגיות קצה, בין ערוץ מחאה לאורנמנט, בין עבודת היד בסטודיו לייצור יחידי וקוסטומיזציה. הוא חלק ממהלכים של קיימות ושל יחס ייחודי אל הפרט, אל היוצר ואל הצרכן. בצד העיצוב הוא נוכח באמנות, בארכיטקטורה בהכנת המזון, באופנה או ביצירה הדיגיטאלית. הסמינר, הפונה לכל המחלקות, מבקש לפתח דיון בציר שבין עיצוב במובן הרחב לקראפט מול עבודותיהם של יוצרים ויוצרות ומעצבים ומעצבות בני זמננו. נסקור בשיעורים הראשונים, בקצרה, את התפתחות מושג הקראפט והיחס אליו. נעמיד את העשייה בהיבטים חברתיים, מעמדיים וכלכליים מתוך פרספקטיבה תיאורטית וביקורתית. נעמיק השנה את הדיון בקראפט כדרך אלטרנטיבית במרחב התרבות החומרית של המאה הנוכחית: בנייה, מזון, מחאה... לצד זה נדגיש את פריצות הדרך האקטואליות בהכלאות שבין הקראפט לטכנולוגיות ותפיסות עיצוב אקטואליות (bio-design, open design, slow design).

נסקור מאמרים וספרות אקטואלית בנוגע לתיאוריה של קראפט, טכנולוגיה ועיצוב. נצפה במבחר תפיסות מעשיות ועקרוניות המלוות את התפתחות התחום ועתידו. את הדיון נקיים תוך התבוננות בפיתוח ועיצוב חפצים פרי ידיהם של מעצבים עכשוויים. ננתח, לאורך הסמסטר הראשון, דוגמאות של התפתחות אובייקטים הנוגעים לתחומי הקראפט. בסמסטר השני הסטודנטים ינחו לאיסוף מקורות מידע ולפיתוח הצעת מחקר לכתיבת העבודה הסמינריונית. הם יתבקשו להציג בפני הכיתה רפרט ולהכין את התשתית הכוללת לכתיבת עבודה החוקרת יוצרים, חפץ או תחום מוגדר של עיצוב עשייה עכשווית בהקשר לקראפט, לחקור, לתעד, ללמוד ולנסח, על סמך מקורות עיוניים, ראיונות שדה, עמדה אישית וביקורתית.

9306694 הרעיון של הבית: משפחה ואינטימיות בתרבות החזותית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר מיכל קרייזברג

הסמינר יציג את רעיון הפנים הביתי, הערכים הכרוכים בו (משפחה, אינטימיות וניכור, אתיקה של אהבה נוחות ונינוחות) והתמורות שחלו בהם, מראשית התפתחותם במחצית השנייה של המאה התשע עשרה ועד היום. תימה זו תידון באמצעות מקרי מבחן מעולם התרבות החזותית, הכוללים, ספרות ואיור ילדים, ספרות צרפתית במעבר בין המאות, הקולנוע והאמנות, מודרנית ועכשווית. דרך מקרי בוחן אלה נבחן את הפרקטיקות והפעילויות, החפצים האישיים והקשרים הבינאישיים, המאפיינים את חיי היומיום הדומסטיים והמכוננים את זהות הדיירים השוכנים בפנים הביתי. הדיון בכל אלה יעשה באמצעות מעקב כרונולוגי, היסטורי ותרבותי ויכלול גם תיאוריות מתחומי המגדר, הפסיכואנליזה ותיאוריות העוסקות בפנים הבית.

9306691 אמנות ואידיאולוגיה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר איגור ארנוב

הקורס מתמקד ביחסים בין אמנות ואידיאולוגיה באמנות מודרנית, פוסט-מודרנית ועכשווית. בסמינר זה, המונח "האידיאולוגיה" מתפרש לא רק במובן החברתי-הפוליטי הישיר, אלא גם בהיבט האסתטי ("אידיאולוגיה אסתטית") ובמובן "מכלול ערכים" של כל סוג. נדון בסוגיות אידיאולוגיות בהקשר למושגים של "אמנות למען אמנות" ("יצירתיות טהורה", "אסתטיזם"), "אמנות מגויסת", ואמנות של "אג'נדה" חברתית-פוליטית מנקודת תצפית של תיאוריות אסתטיות וסוציולוגיות.

9306674 אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר בעז תמיר

רובוטים אנושיים מגשימים את חלומו של האדם ליצור אדם שלם מגולם (Golem), להיות לרגע לאלוהים, לשלוט בטבע. ההיסטוריה האנושית רצופה בניסיונות כאלו: רבא ברא גברא (סנהדרין), הראש המדבר של רוג'ר בייקון, הגולם של המהר"ל מפרג, הברווז של ואוקנסון (Vaucanson), המתכון ליצירת אדם של פרצלסוס ועוד. כל אלו נראים לנו כיום לא יותר מאשר אגדות וצעצועים. ואולם ביסודם של הדברים עומד דיון פילוסופי עתיק יומין הנוגע ליחס בין גוף ונפש והיחס בין התופעות הנגלות לנו למציאות. אינטליגנציה מלאכותית במתכונתה המודרנית מופיעה בחצי השני של המאה העשרים ומאז עוברת תהפוכות רבות. הקורס יעסוק בהיסטוריה של הרובוטיקה והאינטליגנציה המלאכותית מראשית עלייתן, דרך הגדרות בסיסיות של הקיברנטיקה, ארכיטקטורות החישוב הראשונות, מבחן טיורינג, ועד למודלים מודרניים של רשתות נוירונים, deep learning, machine learning, augmented reality ועוד. מהם האתגרים של רובוטיקה, אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה? האם ישנן הגבלות על הגשמתם? מהו התפקיד שלהם במדע בטכנולוגיה ובחברה?

9306669 איך מזהים יצירת אמנות: על היוצרים, הקהל ומה שביניהם

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', סמסטר א', 16:00-14:30

יום א', סמסטר ב', 14:00-12:30

ד"ר אהד זהבי

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליצור, שמחולל אותה ויוצק בה תוכן, ולקהל, שחווה אותה ועומד על פשרה. בסמינר זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצר, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרים, או שהם עצמם יצירה של מישהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה פרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיו ומכוונותיו של האמן היוצר, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול, בעצם, הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו? מתוך כך יתנסחו להן שאלות רחבות יותר: על טיבו של השדה האמנותי ועל יחסי הכוחות בין העמדות השונות שהוא מאפשר, על תפקידם של מוסדות האמנות – דוגמת האקדמיה לאמנות, המוזיאון והגלריה – בכינון היצירות, בביות היוצרים ובניהול קהל הצופים, ועל הכוח האדיר המצוי בידי מבקרי האמנות ופרשניה. את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת הוגים דוגמת פייר בורדייה, מישל פוקו, רולאן בארת, סטנלי פיש, סוזן זונטג, ז'יל דלז, ז'אק רנסייר ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך ראוי לכתוב על יצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה) או על יוצר (אם בכלל יש דבר כזה).

9306696 אמנות פלסטינית: חיפוש אחר זהות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר חוסני אלח'טיב שחאדה

הסמינר יעסוק בהתפתחות האמנות הפלסטינית מראשית המאה ה-19 ועד ימינו, עם דגש על אמנות פלסטינית עכשווית. הוא יתבסס על הצגת יצירות מתחום האמנות החזותית על גווניה: ציור, רישום, פיסול, מיצג, מיצב, צילום ועוד. במהלך הקורס נתעמק בשאלות מרכזיות אשר אמנים פלסטינים מנסים לברר דרך עבודותיהם ולשאול כיצד הדבר נעשה בהקשר הפוליטי המורכב שבו הם חיים, על פי חלוקה גיאופוליטית: כאזרחים בתוך ישראל, בשטחי הרשות הפלסטינית, ברחבי העולם הערבי ומחוצה לו. תועלינה שאלות הקשורות גם במרחב הרב-תרבותי שבו אמנים פלסטינים פועלים כיום. נייחד דיון לקשר בין מעמד האישה בחברה הערבית והשתקפותו ביצירות מתחום האמנות החזותית. דגש מיוחד יושם על מאווייהן של נשים יוצרות ועל דרכי הבעתן הייחודית בזיקה לביקורת הפמיניסטית על החברה.

2301608 קולנוע, היסטוריה ופוליטיקה: המקרה האיטלקי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אשר סלה

התוצרים האסתטיים שהתהוו באיטליה הפאשיסטית לא נחקרו בהעמקה עד לעשור האחרון. קורס זה מתכוון לבחון את הקולנוע שנוצר באיטליה עצמה בתקופתו של מוסוליני (-1945 1922) ואף לאחר קריסת הפאשיזם האיטלקי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לעידן הפאשיסטי. ייחודה של הדיקטטורה האיטלקית נובע מכך שלמרות שלטון היחיד של מוסוליני לא התהוותה באיטליה רק אמנות מגויסת. דגמים שונים שימשו בערבוביה גם בשיא שנותיה של הדיקטטורה. מה הם הדגמים השונים הללו וממה הושפעו? כיצד הם השתקפו בקולנוע? חלקו השני של הקורס יוקדש לקולנוע האיטלקי שהתהווה לאחר הפאשיזם, תוך התמקדות בניאו-ריאליזם אך גם בקולנוענים שפעלו בשנות השבעים ויצירותיהם הפכו את הקולנוע האיטלקי למיתולוגיה.

9301613 העיר הגדולה: מרחב, זהות, טקסט

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר עודד מנדה לוי

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות במחשבת העיר הגדולה כמרחב פיסי-ארכיטקטוני וכמרחב אנושי. תתברר הסוגיה העקרונית של ייצוג עיר גדולה בטקסט הספרותי, אפשרויות הייצוג, מגבלותיו וגישות יסוד במיפוי התמה העירונית. בשלב זה נשלב עיון ביצירות עקרוניות מן הספרות הכללית. בהמשך נתאר מהלך אבולוציוני של השתנות דרכי הופעתה של העיר הגדולה בסיפורת העברית החל מן המחצית השנייה של המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20. השתנו בדרכי עיצוב המרחב, בעמדות האידיאולוגיות כלפי הנוכחות של העיר ובמעמדו של היחיד, נקודת התצפית שלו ועמדתו בדיאלוג עם הסביבה האורבנית.

9306688 פעולה/מחקר במרחב העירוני

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

סיגל בר ניר

הסמינר עוסק באתגרים האורבניים וביחסי הגומלין בית תהליכי עיצוב לבין המרחב הפוליטי והחברתי בעיר. הסמינר מציע תהליך למידה של המרחב כשהמחקר מהווה בסיס לפעולה בעוד הפעולה היא כלי למחקר. במסגרת הסמינר נבחנו שאלות תרבותיות ואסתטיות אודות אקטיביזם בשדות העיצוב והאמנות בני זמננו, לצד עיון בדיון הביקורתי המתקיים אודותיו. הסטודנטים מכירים פרקטיקות עיצוביות שונות המתגרות את יחסי הגומלין בין היוצר לסביבה החברתית והפיזית, תוך בחינה של ההיבטים האתיים והאסתטיים של הקונפליקטים האורבניים הנוגעים בנושאים כגון "הזכות לעיר", "המעמד היצירתי" ובאחריות של אמנים ומעצבים למרחב בו הם חיים. בסמינר יושם דגש על הפוטנציאל הטמון בשיתוף פעולה בין סטודנטים הבאים מדיסציפלינות שונות. הסטודנטים יוכלו לבצע מחקר אישי או בקבוצות במרחב האורבני. עבודת הסמינר שיכתבו תתבסס על פעולת מחקר שיבצעו ועל החומר התיאורטי הרלוונטי.

9306686 כתיבה עכשווית על אמנות: תיאוריה וביקורת

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר שאול סתר

נדמה כי יותר מאי פעם המעשה האמנותי נזקק היום לכתיבה פרשנית ותיאורטית שתבאר אותו ותיתן בו סימנים, תמקם אותו בהקשרים חברתיים רחבים ותדלה ממנו משמעויות; ואין השיח הציבורי בישראל סביב לאמנות החזותית רק מתאושש, וכמה ממוסדותיו המרכזיים - ביקורות אמנות, כתבי עת לאמנות - הולכים ונעלמים. קורס זה ינסה למלא את החלל בעזרת קריאה מודרכת בטקסטים קצרים במחשבת האמנות שנכתבו בשנים האחרונות, דיון בשאלת הביקורת ובנחיצותה לאמנות ותרגול סדנאי של אופני כתיבה שונים ביחס לעבודת האמנות. כמה מן הסוגיות המרכזיות שסביבן יחוג הדיון בסמינר: שאלת התמדתו של המרחב האסתטי; ביקורת בעידן פוסט-ביקורתי; הדימוי האמנותי בעולם של חזיון וראווה; אפשרותה של אמנות פוליטית במאה ה-21; היחסים בין אמנות, עבודה, שוק והון; אמנות של עולם ראשון, אמנות של עולם שלישי.

9306697 תרבות חומרית במדע או כיצד חומר מוליד רעיון

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

פרופ' אבנר בן זקן

המהפכה המדעית והנאורות מסמלות את לידתן של סדרה של רעיונות שעליהם מתבסס העידן המודרני. מהפכה רעיונית זו תוארה לאורך שנים רבות כתולדת של פריצות דרך רעיוניות או בהתפתחות של רעיונות מתוך עצמם. בסמינר זה נבחן כיצד רעיונות נולדו לא מתוך עצמם אלא דווקא מתוך תרבות חומרית, הכוללת פרקטיקות של איסוף ועיון באובייקטים של הטבע ושל המצאת מכשירים שנועדו למדוד או לשחזר תופעות טבע. הסמינר יחל במאה ה-16 עם מאובנים, ויעבור דרך המאה ה-18 עם מיצגים של שלדים ושל חיות שהוכחדו, דרך מנועי הקיטור של המאה ה-19 שעוררו מחשבות על חיות וכאוס בטבע, דרך הניסיונות הראשונים במאה ה-20 לגלות את סודות החיים באמצעות הביוכימיה האורגנית ולבסוף דרך המדעים החדשים - מדעי מוח ואפיגנטיקה - אשר צמצמו את רוח האדם לאינטראקציות חומריות אלקטרומגנטיות. מעבר לרכישת גוף ידע חיוני הנוגע להיסטוריה של המדע, הסמינר ימחיש שהמדע המודרני לא רק החל דרכו מתוך תרבות חומרית אלא הגיע בסוף המאה העשרים לעמדה רדיקלית המניחה שעצם המחשבה היא חומרית. כך שבסמינר זה התלמידים יחשפו לטענה כי חומר אינו המחשה ייצוגית של רעיון, אלא דווקא הקרקע שממנה נולדים רעיונות. עקרון זה יש בכוחו לעורר הרהורים חשובים בקרב בעלי מלאכה ואומנים על האופנים השונים באמצעותם הם ניגשים לעסוק בחומרי הגלם ולהשפיע באופן דרמטי על יצירותיהם.

9306695 מיתולוגיות וארכיטיפים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר רוני עמיר

הקורס הוא רב תחומי ועוסק במיתולוגיה יוונית, בפסיכולוגיה ובתרבות חזותית עכשווית. נלמד סיפורים על אלים, גיבורים ומפלצות, נדבר על משמעותם הפסיכולוגית של הסיפורים, ונעמוד על השילוב שבין נושאים מהמיתולוגיה היוונית והתרבות העכשווית. דוגמאות לכך הן: הספר משחקי הרעב, סדרת ספרי פרסי ג'קסון, משחקי המחשב והאנימציה כגון God of War ואף עבודות אמנות עכשוויות כמו עבודת הווידאו קרימסטר (The Cremaster Cycle). נברר כיצד חזרו לשיח העכשווי גיבורים ואלים, ומדוע נותרה המיתולוגיה היוונית רלוונטית גם בימינו. בסמסטר ב' נישם את הלימוד בכתובת עבודת הסמינר הקשורה בתרבות חזותית עכשווית.

9306663 קריאה וכתובה של שירה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר דרור פימנטל

השירה, כותב המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, היא "אוושה על כלום". שהרי השירה היא המדיום הלשוני המינורי ביותר. אך עם זאת, האפקט שלה אדיר. מתח זה בין התוכן האלמותי לצורה הפשוטה חווה כל מי שאי פעם חטא בכתובת שירה. זו בדיוק עבודת השירה: להכיל את עודפות המשמעות בכלי השביר של השורה הקצוצה. בסמינר נקרא מהשירה העברית ומשירת העולם, ונתרגל את כתיבת השירה. זאת, תוך התוודעות לטכניקות כתיבה כמו משקל וחריזה, אימאז' והרמז, ולצורות שיריות מצומצמות ורחבות, מסורתיות ומודרניות.

קורסי בחירה מתקדמים

סמסטר א'

קורסי בחירה משותפים ל-MFA ולסטודנטים מצטיינים מהמחלקה לתרבות חזותית וחומרית:

קורסים אלו מזכים את הסטודנט ב-2 נ"ז. על כן, דרישותיהם כוללות כתיבת עבודה מסכמת בהיקף רחב יותר ומטלות ספציפיות המפורטות בסילבוס של כל אחד מהקורסים הרלוונטיים. **תנאי ההרשמה לקורסים אלה הוא ממוצע 85 בלימודים העיוניים.**

1700607 אמנות בקונטקסט (הקורס מתקיים בתל אביב)

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום ו' 12:00-10:30

נירית נלסון

האמן הצרפתי דניאל בורן העמיד באחד מכתביו את יצירת האמנות אל מול פרוסת לחם: אם נמקם יצירת אמנות במאפייה, היא לא תשנה את הפונקציה של המקום ולעולם לא תהפוך לפרוסת לחם. לעומתה, אם נציג פרוסת לחם בחלל תצוגה היא עשויה להפוך ליצירת אמנות, לפחות למשך התערוכה. בקורס נתבונן ונדון במערכות יחסים סבוכות כמו אלה שבין יצירת אמנות לסביבת התצוגה (מוזיאון, גלריה, חלל אלטרנטיבי, מרחב ציבורי, מרחב פרטי). בין יצירת אמנות אחת לרעותה (שיקולי תצוגה, שיח בין יצירות האמנות המחלקות מרחב משותף), בין היצירה לתערוכה (לקונספט הכללי) ובין היצירה לטקסט שנכתב עליה (טקסט קיר, טקסט בקטלוג – פרשנות; עיתונות - ביקורת). הקורס יתקיים בימי שישי בתל אביב ויכלול בעיקר סיורי גלריות, מוזיאונים וחללים אלטרנטיביים. כמו כן יתקיימו מספר מפגשים בבניין לימודי תואר שני של בצלאל, ברחוב שלמה, בתל אביב.

1700704 צילום בין ארכיון, תיעוד ואקטיביזם

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

רועי בושי

בשיעור זה נדון בצילום ביחס לשלוש פרדיגמות: הארכיון, צילום דוקומנטרי ואקטיביזם. ראשית נבחן את השימושים הדיסציפלינאריים בצילום כארכיון, ומולם לסקור המשגות תאורטיות ופרקטיות אחרות על הצילום בארכיון כ-counter archive, כניכוס או תביעה מחדש של דימויו. שנית, נציג היסטוריה קצרה של הצילום הדוקומנטרי, נדון בביקורת עליו ובניסיונות לחשוב אותו מחדש בעידן של שינויים טכנולוגיים וחוסר יציבות פוליטית. לבסוף, נתייחס לשימושים אקטיביסטיים בצילום במסגרת של ארגוני זכויות אדם, קולקטיבים וסוכנויות מחקר. נחשוב על צילום במסגרת "המפנה הפורנזי", כאובייקט, כסוכן, כהוכחה וכעדות.

1700703 מחווה, השראה ותחייה – תרבות חזותית בין מקור למקוריות

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר נעמי מאירי-דן

"פוסט אמת", "עובדות אלטרנטיביות" ו"חדשות מזויפות" – מושגים עדכניים שדומה ששום שיח פוליטי, חברתי או תרבותי אינו יכול שלא להידרש אליהם כיום. בהכללה, ניתן לומר שאנחנו חיים בעולם החומק מכל מחויבות לאמת ולעובדות (או לפחות לתשוקה לתהות על קנקן ולחפשו). ובאשר לזיוף? כל המרבה הרי זה משובח. ככל שהדבר נוגע ביצירה התרבותית (בין שזו יצירת אמנות במובן ה"טהור" של המלה ובין שאלו קליפ או כרזת פרסום), המושגים "מקור" ו"מקוריות" הפכו למושגים נזילים, לא חד-משמעיים ולעתים גם בלתי רלוונטיים. הקורס יוקדש לעיון במתח המובנה בתרבות (החזותית) בין עבר להווה ובין מסורת לחידוש. יוצרים רבים מבינים את האפקטיביות הגלומה בפנייה ליצירות קיימות ובשימוש בהן כבמקור השראה. יש ודווקא הניכוס המודע והמוצהר (!) של מרכיבים כלשהם מ"המאגר" האינסופי של ה"קלאסיקות" וה"אייקונים" החשובים והמוכרים הוא שמאפשר העמדה של תוצר חדשני ושל מסר ייחודי, הנטועים בהוויית ה"כאן ועכשיו". המסר יכול להשתלב בשיח הקולקטיבי, כשם שהוא יכול להיות בעל אופי אישי לחלוטין. במהלך הקורס נבחן את התופעה המורכבת לדורותיה ולגילומיה, כמו גם לפרקטיקות השונות שבהן נוקטים היוצרים בבואם לנכס מרכיבי היצירה החזותית של העבר. ננתח את המשותף והייחודי למונחים שונים, דוגמת מחווה, ציטוט ותחייה (או רנובציו, רנסנס, ניאו, קאמבק ורטרו), וגם השראה, פרודיה, סאטירה, פסטיש, חיקוי, העתקה וזיוף. נתהה באשר למקומה של המחיקה בתור אקט של התמודדות עם נטל ההיסטוריה והמחויבות לעובדות ולאירועים מכוננים. ננסה להבחין בין מחווה לניתוח המיתוס (ושחיטתה של "הפרה הקדושה"), בין "אימוץ" של יצירה בודדת (ככלל, "יצירת מופת") לבחירה במאפיינים כוללים המזוהים עם תרבות כזו או אחרת, בין תחייה להישרדות, בין תופעות גורפות ("טרנדיות") למהלכים נקודתיים, בין ניאו לנוסטלגיה, בין השראה (חד כיוונית) ל"התכתבות" ובין מותר לאסור.

1700702 אמנות והעיר הגדולה

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

רותם רוף

מהי אמנות עירונית? במרכז הקורס עומדת חשיבה על היחסים ההדדיים שבין אמנות למושג העיר במבט היסטורי וגלובלי. בחינה של פרקטיקות של אמנות עכשווית בהקשר האורבני-פוליטי החל מתחילת המאה העשרים ועד לזמננו, תשמש לניתוח והבנת משמעותם העכשווית של שני המושגים הללו והצבעה על זרמים מרכזיים והתיאוריות העיקריות שעיצבו אותם. בקורס נסקור את האופנים בהם תיאוריה וביקורת, פרקטיקות של אמנים, פעילים חברתיים, קולקטיביים, מוסדות וקובעי מדיניות עיצבו והשפיעו על יחסי הגומלין בין האמנויות לבין המרחב הציבורי ונתבונן בדוגמאות מרחבי העולם תוך הבנת הקשרים החברתיים, גאוגרפים ופוליטיים שלהם. נציג את המגמות המובילות באופן שבו הובן מקומה של אמנות בחלל האורבני - מאמנות מונומנטלית, אמנות חוצות ועד לתפיסות עכשוויות של אמנות בקהילה ואמנות השתתפותית, כשהחלל העירוני עצמו והצופה הופכים להיות חלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהעבודה.

קורסי בחירה סמסטר א'

1700686 תולדות האזור

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

אורנה גרנות

איורים הם יצירות האמנות הראשונות שאותם נכיר במהלך חיינו. לפני שנכיר את האמנות במוזיאון נחשף לאזור שנמצא בספרים ברחובות וכן על גבי המסכים שמלווים אותנו ביומיום. במהלך הקורס ננסה להבין מה מייחד את המדיום הראשוני הזה המשלב בין טקסט לתמונות ומה מבדל אותו מצורות אמנותיות אחרות. מתי איור הוא צורה של המחשה טכנית וכלי אורייני ומתי הוא הופך למבע אמנותי מורכב, רדיקלי חדשני וחד פעמי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לביור מושגי יסוד הקשורים לתחום, ובהשראתם תובא סקירה היסטורית של נקודות ציון בהתפתחות האזור, תוך מתן דגש לתור הזהב של האזור באירופה וארצות הברית במאה ה-19 והמאה ה-20. בהמשך הקורס נתעמק בעבודתם של מספר מצומצם של יוצרים אשר מזוהים כמאירים מובהקים כמו נורמן רוקוול וטומי אונגרר וכן נכיר יוצרים ייחודיים בעלי גוף עבודות איורי - אמנותי אינדיבידואלי מובהק כמו ויליאם בלייק ושרלוט סלומון. לאורך כל הקורס יושם דגש על קריאת טקסטים היסטוריים ותאורטיים אשר יבססו את נקודת מבט המתודולוגית לקורס: הבנייה ויישום קריאה סימולטנית של מידע חזותי ומילולי אשר דרושה לצורך הבנה שלמה של האזור כמכלול.

1700709 גיבורי העל ועיצוב החברה בת זמננו

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר פבלו אוטין

תופעת סרטי גיבורי-העל רוויי האפקטים הדיגיטליים הפכה למרכזית בתרבות העכשווית. בכל מקום, בכל גיל, אנשים שקועים בדימויים וסיפורים של גיבורי על וצורכים אותם בצורה של סדרות, סרטים, בובות, צעצועים, משחקי וידאו, בגדים, תחפושות, חפצים ועוד. עולם גיבורי העל משפיע על התרבות, על הזהות, על ההתנהגות, על הכלכלה, על החלומות, על האמנות ועל עולם העיצוב. הקורס יבדוק למה מוצרים אודיו-ויזואליים הקשורים בגיבורי-על קוסמים ומעסיקים כל כך את החברה בת זמננו. ננסח כיצד המשיכה הזאת קשורה ליצירת תפיסה חדשה של מציאות - מציאות שהיא גלובלית, פוסט-אנושית ווירטואלית. הקורס יבדוק מהם הערכים המרכזיים שצומחים מתוך הסרטים האלה וכיצד הם מגדירים מהי גבורה וכוח בימינו, כיצד הם מעלים שאלות מוסריות וכיצד הם מבנים תפיסות מגדר וגזע. הקורס יבדוק כיצד נושאים מרכזיים בפוליטיקה, בכלכלה, בתרבות ובחברה בת זמננו מקבלים ביטוי בתופעת גיבורי העל וכך הצלחת הסוגה תקבל הקשר היסטורי רחב וטעון. ייחקרו נושאים

כגון מיתולוגיות, גיבורי על כמטפורה לארה"ב כמעצמת על ומדיניות החוץ שלה. יועלו שאלות מוסריות על טוב, רע וגבורה ומהו המעשה האתי. בנוסף גיבורי העל ייבדקו ככוח שמרני המשעתק ומשמר את הנורמות החברתיות וניגע בנושאים הקשורים למגדר וגזע. ייחקר הקשר בין השיטה הקפיטליסטית הגלובלית/דיגיטלית לבין הצלחת גיבורי העל, ואת האופן שבו סרטי גיבורי העל מפתחים ואף עוזרים להגדיר את האסתטיקה הדיגיטלית החדשה בתחומים שונים. לבסוף, ייבדק כיצד גיבורי העל מאפשרים דיון על עתיד האנושות והקשר בין אדם לבין טכנולוגיה דרך תפיסות פוסט-הומניסטיות. במהלך השיעורים יוקרנו קטעים מתוך סרטים וסדרות גיבורי על מכל הזמנים, הן באנימציה והן בהשתתפות שחקנים בשר ודם.

1700676 מבוא לפילוסופיה של המדע: מן המאה השבע עשרה ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר בעז תמיר

הקורס מתחיל בתיאור עבודתם של שני ענקי המדע במאה השבע עשרה, ניוטון ולייבניץ, תורתו של כל אחד מהם מאגדת תפיסה כוללת של הטבע, הפילוסופיה והדת. נעסוק בשתי גישות עיקריות ונגודות זו לזו באותה התקופה, הראציונליזם של דקארט והאמפיריציזם של בייקון. במאה השמונה עשרה מעלה דויד יום את אחת השאלות הכבדות בפילוסופיה של המדע, היא שאלת האינדוקציה, נדון בשאלה זו ובתשובות שניתנו לה על ידי קאנט ואחרים עד לתחילת המאה העשרים.

במאה התשע עשרה נתעכב על עלייתם של מדעי החברה, על הפוזיטיביזם המדעי ועבודתו של אוגוסט קונט. המאה התשע עשרה היא כר נרחב לוויכוחים סביב תורות האבולוציה, הקורס יציג בקצרה את תורות האבולוציה הקודמות לדארווין ואת המהפכה המדעית שמביא דארווין בתורתו. אותה תקופה היא גם תקופת לידתם של המחשבים הדיגיטליים המכאניים הראשונים, המנועים הדיפרנציאלי והאנאליטי של צארלס בבג'.

תחילת המאה השערים מביאה שתי מהפיכות מדעיות חריפות האחת היא תורת היחסות של איינשטיין והשנייה היא תורת הקוונטים. אנו נסקור בקצרה את הרעיונות המרכזיים של כל אחת מהתורות, ננסה להבין את ההשלכות של המהפכות האלו על הטכנולוגיה והמדע של המאה העשרים והעשרים ואחת.

1700651 קלאסיקה מאירת לילדים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

אורנה גרנות

במהלך הקורס נבחן מגוון ספרי ילדים מאוירים ונסקור את התפתחותו של הספר המאיר לילדים מן המאה ה-19 ועד לפיקצ'רבווק' של ימינו. מטרת הקורס היא למקד את תשומת הלב והמבט אל האיור כפרשנות חזותית לטקסט מילולי בכלל, ואל הספר המאיר לילדים כסוגה ייחודית בפרט. ההתבוננות ההיסטורית-תרבותית על הפן החזותי של הספר המאיר תיעשה תוך מתן דגש לתרומתם הייחודית של האיור והמאיירים אל התהוותן של היצירות הקלאסיות לילדים. יצירות לדוגמא: יהושע, הפרוע, פו הדוב, פיטר ראביט והקוסם מארץ עוץ. מאיירים לדוגמא: וולטר קריין, רנדולף קלדקוט, מוריס סנדק וטומי אונגרר.

1700675 תרבות פופולרית בעולם הערבי: מוזיקה, קולנוע ואינטרנט

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

איל שגיא ביזאוי

סדרת ההתקוממויות שהחלה בסוף שנת 2010 בארצות האזור וזכתה לכינוי "האביב הערבי" הפתיעה מומחים רבים, הן אקדמאיים הן צבאיים ומדיניים והן מתחום התקשורת. מסתבר שנאומיהם של מנהיגי המדינות השונות, דרשותיהם של חכמי הדת, הזזת כוחות צבא מנקודה אחת לשנייה, ואפילו מאמרי מערכת אינטלקטואליים, לא די בהם כדי לספר על הלכי הרוח ועל התחושה הכללית בקרב החברות הערביות השונות. בתחומי הקולנוע, המוזיקה וברשתות החברתיות, לעומת זאת, ניתן היה לחוש ברחשי מחאה וביקורת ואף בניצני

התקוממות, אשר גם אם לא היה בהם די כדי לחזות את שעתיד להתרחש, הרי שבאודאי סיפקו תמונה שונה, ואף הפוכה, לזו שהמדינה ביקשה לצייר. רבים מהאנשים שחיים בעוני מחפיר במדינות ערב, נאמר שוב ושוב ע"י מומחים שונים, יעדיפו בכל זאת להחזיק בביתם צלחת לקליטת שידורי הלוויין בטלוויזיה. עבור רבים מן האנאלפאבתיים בעולם הערבי, טוענים חוקרים שונים, סדרות ותוכניות הטלוויזיה וסרטי קולנוע מעצבים את תפישותיהם יותר מכל ספר אינטלקטואלי, חשוב ככל שיהיה. בקורס נבחן את הקולות המשמשים שופר לרעיונות של התרבות הממלכתית ומוכתבים מ"למעלה" לעומת מוצרי התרבות הפופולארית המשמיעים את מגוון הקולות של ההמונים כפי שבאים לידי ביטוי בסרטי קולנוע מצריים המייצגים את המיינסטרים ולעומתם בסרטי קולנוע עצמאיים שנעשים במצרים ובלבנון בשנים האחרונות; במוזיקת הפופ הערבית ולעומת זאת בסצנת המוזיקה האלטרנטיבית שהתפתחה בלבנון, מצרים, ירדן, פלסטין, תוניס ועוד; ובאינטרנט, על הרשתות החברתיות שבו ועל התוכניות והסרטונים המועלים ביוטיוב ובערוצי אינטרנט שונים.

1700708 "הסטורי של השואה": הביטוי החזותי של השואה מראשיתו ועד ימינו

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

באחת מהתייחסויותיו לשואה, קבע הפילוסוף הצרפתי ז'אן פרנסואה ליוטאר כי: "השואה היתה רעידת אדמה שהחריבה את הסיסמוגרפים שלה". בדברים אלו ביקש ליוטאר לטעון כי השואה היא בבחינת מאורע היסטורי בלתי ניתן לייצוג. שכן הכלים המוכרים עמם משתמשת תרבות המערב בבואה לייצג את העבר קרסו עם הקמתה של אושוויץ. מכאן שכל ניסיון לייצג את השואה הוא עקר, שכן הוא בהכרח יוצר רדוקציה של המאורע שעיקרה צמצום לתבנית שמסגרתה אינה מאפיינת את משמעותה האותנטית והמלאה של השואה. עם זאת, מאז תמה מלחמת העולם השנייה באירופה והתגלו ממדי רצח העם שביצעו שלטונות הכיבוש הנאציים ביהודי אירופה, נעשו ניסיונות רבים ומגוונים להתמודד עם עצם התרחשותה של השואה. ניסיונות אלו כללו לצד הסברים היסטוריים, גם כאלו שהגיעו מדיסציפלינות אקדמיות אחרות דוגמת פילוסופיה או תיאולוגיה, וניסיונות שפעלו במרחבי שיח ופעולה ציבוריים כגון דת, אומנות ותרבות. כל אלו בקשו לייצג את השואה, דהיינו, להעניק למאורעות ההיסטוריים פרשנות שתכליתה הדגשת ערכים, תובנות או השתקפויות, ניסוחם בפלטפורמה מתאימה והבאתם לשיפוט וביקורת הציבור. קורס זה מבקש, אפוא, לשרטט את גבולות מפת הפעולה של ניסיונות הייצוג השונים תוך בחינה של אופני הביטוי החזותי שלה. כך באמצעות היכרות עם יצירות הגות, אמנות ותרבות שונות, יכירו הסטודנטים/ות את האופנים בהם נעשה פעולת תרגום תולדות השואה לשפה ויזואלית, שהיא עצמה פרשנות של היוצר על אודות משמעותה. ולאחר מכן יפנו להכרות מעמיקה יותר עם המפעלים והיצירות שהותירו חותם משמעותי בהשתקפותה של השואה בתודעה הציבורית בארץ ובעולם. קטעי עלילה ותיעוד מתוך סרטים ותוכניות טלוויזיה, אתרי הנצחה, מונומנטים ורומנים גרפיים, זאת לצד השלמת רקע היסטורי ותיאורי על אודות השואה עצמה, הנצחתה ודרכי ההתייחסות המחקרית כלפיה.

1501002-0 סדנה בכתיבה יוצרת

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים"

(ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).

במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך.

ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה בהם נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי.

את הכוחות המחודשים שאולי נגלה בעצמנו ננסה ליצוק לכלים של צורה, מבנה ותשתית של לשון. נבנה את ה"קול" של היצירה, נשרטט דמויות ומצבים שיספקו איזו מלאות או תלת-ממדיות, נכיר במוסיקליות של השפה, בערך של הריתמוס, בצורות השונות לעורר רגש ולהנכיח אותו בלשון. נקרא סיפורים וקטעים ספרותיים, נלמד מהם, ננהל איתם דיאלוג, נופרה מהם ונפרה זה את זה. כל העת נעסוק במפגשים. במפגשים עם טקסטים, עם שפות, עם הלשון, עם זיכרון, עם העולם. נשוב ונזכיר לעצמו שהטקסט הספרותי הוא צורה אומנותית. נכיר בערך המוחלט של יסודות פואטיים: מי מספר את הסיפור? מהי נקודת המבט שלו? איך הוא מספר? באיזה סדר? מהי מערכת הזמנים? מה המקום של הממד הלשוני בסיפור? מהו הסיפור, בעצם? איך יוצרים הזדהות או הסתייגות? מהי משמעות של טקסט ספרותי? איך יוצרים אותה? במהלך המפגשים נבחן מבחר מהנושאים העקרוניים הללו, נתקרב אל הדברים בעזרת תרגילים ספרותיים שישכללו את ההתבוננות ואת הביטוי, נכתוב ושוב נכתוב, נקרא לעצמנו ולזולתנו ונביע את עצמנו. המפגש בין מילה, מבנה וצורה של טקסט לבין נושאים ועקרונות ביצירה ובאומנות שלכם עשוי להצמיח כיווני מחשבה, יצירה ותגבור הדדי שכדאי לבדוק ולהכיר. נציב מטרה: לכתוב. אנחה ואלווה אתכם לאורך המפגשים, בתקווה שנשמח במעשה הכתיבה. בשל אופיו של הקורס מספר המקומות מוגבל. אנא, הירשמו אלה מביניכם המעוניינים מאוד להתנסות בכתיבה. הדבר דורש רצינות, מחויבות, התמסרות, תרגול רצוף לאורך השנה ויכולת לקבל ביקורת ותגובה.

1700688 להיות אחרת.

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר דרור פימנטל

האחר הוא מושג מפתח במחשבה העכשווית, ובעל השלכות פוליטיות ואתיות מרחיקות לכת. בקורס נבחן את דמותו של האחר ואת תפקידו ומעמדו ביחס לעצמי בהקשר הפילוסופי והפסיכואנליטי. שאלת המפתח תהיה מהו חלקו של האחר בכינון העצמי, ולחלופין, מהו יחסו של העצמי לאחר. במסגרת זו, נעסוק בהגותם של סארטר, לוינס, דרידה ואלתוסר, וכן של לאקאן ופריד, ונבחן את המושגים הקשורים באחר, כמו האחר הגדול, אידיאולוגיה, אני אידיאלי/אידיאל האני, האל כאחרות מוחלטת, הכנסת אורחים, אתיקה ומתנה.

1700706 אל האין סוף ומעבר לו

2 ש"ס, 1 נ"ז

גלית גאון-היימן

יום א' 12:30-14:00

יצירה חדשה בשדה העיצוב, נובעת פעמים רבות, מהיכולת לפתח שדה הקשרים, רעיונות, מחקרים ומתודות עבודה. במהלך הקורס, נעסוק בפיתוח שדה רב מימדי דרך תרגול שבועי, השתהות, שאילת שאלות ובחינת תהליכי תרגום ועיבוד טקסטואלי וקונטקסטואלי. הקורס מזמין את הסטודנטים למרחב של כתיבה וחשיבה דינאמית נטול ביקורת. צוותים רב מחלקתיים של ארבעה סטודנטים יעבדו יחד על פיתוח מהלכים קצרים של חקר תוך יצירת מארג רעיוני שלם, דיון בתמורות טכנולוגיות, אבולוציה תרבותית, צורנית הקשרית, טכנולוגיות ויישומן, חומרית, שיטות עבודה, שינויים בתפיסת תחום העיצוב ודמותו של המעצב ועוד. נפתח מפות חשיבה דינאמיות ממלים, מאיורים, תמונות, טבלאות, צירים שונים במטרה למתוח ולהרחיב את שדה ההקשרים של פעולת העיצוב. הקורס יתקיים בחוות המחשבים ומחייב נוכחות מלאה ופעילה בשיעורים. התרגילים מבוססים על שותפות פעילה של הסטודנטים מידי שבוע. העבודה היא עבודה מצטברת ותוערך דרך רצף השלבים כמו גם המכלול כולו.

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

רונן לייבמן

למרות שמצלמת הווידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הווידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלושים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הווידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והווידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הווידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הווידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הווידאו אפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

1700663 מגדר, מיניות ותרבות חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר רותי גינזבורג

הקורס מציע קריאה בטקסטים מכוננים בתיאוריה הפמיניסטית והקווירית תוך התייחסות לאמנויות השונות כולל צילום, אמנות, עיצוב, ארכיטקטורה ועוד. במסגרת הקורס נבחן את נקודות ההשקה בין התיאוריה הפמיניסטית והקווירית לתיאוריה של תרבות חזותית ואת ההבדל ביניהן. לשתי צורות אלה של חשיבה יש עשייה, אסטרטגיה, היסטוריה ותפיסה פוליטית משלהן. בקורס נדון כיצד תיאוריות אלה מציעות ותובעות עמדה כלפי חוויה חזותית; מה התפיסות הפמיניסטיות והקוויריות חושפות ביחס לאופן בו רואים ולאופן בו מייצגים אמנות; מה התפקיד החברתי-פוליטי של אופנים אלה בתוך התרבות. נדון ברישות של רשתות חברתיות בשדה האמנויות ובאופן ספציפי כיצד רשתות אלה מעוצבות ומאורגנות על ידי מגדור או "הבדלים בין המינים" וכיצד הן מבנות את הזהות המגדרית של היוצרת/ת ושל הצופה.

1700661 ג'אז: לשמוע, לצייר, לחשוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר אביב לבנת

ג'אז- הסוגה האמנותית שהתפתחה במוסיקה בתחילת המאה העשרים חצה את שדות הכותנה חדר והשפיע על שדות מחשבה, תרבות ויצירה מגוונים בעולם כולו. צלילי הג'אז ליוו את המאה העשרים ברגיעה הדרמטיים וניתן להשקיף על סגנונות הג'אז המרכזיים שעלו בעשורים השונים כמשתקפים מתוך ולעיתים אף מסמנים תופעות היסטוריות ותרבותיות ולוקחים חלק במארג התרבותי-חברתי המבנה אותם. לאורך העשורים השונים של המאה העשרים התגבשו סגנונות הג'אז השונים מהבלוז, הסווינג, הביבופ הג'אז החופשי ועוד והפליגו לארבע קצוות תבל כשהם נקלטים בקרב לאומים שונים. מהו הג'אז? מהו הצליל שלו? הצורה שלו? המחשבה שלו? תוך חשיפת שאלות יסוד אלו בפילוסופיה של הג'אז הקורס יבקש לעמוד על רגעי מפתח בהיסטוריה של הג'אז ולבחון את ההשפעות של צורת ביטוי ייחודית זו על התרבות המערבית, ספרות, אמנות ופילוסופיה של המאה העשרים וראשית המאה העשרים ואחת. מוסיקאים והוגים ביניהם ג'ון קולטריין, אורנט קולמן אריק הובסבאום, תאודור אדורנו, ז'יל דלז, אמנים, סופרים, פילוסופים וכמובן מוסיקאים אשר לקחו חלק בהבנייה ובהעשרה של התרבות והאמנות העולמית בזיקה לאמנות הג'אז יידונו במהלך הקורס שילווה במצגות סאונד ווידאו. יידונו מושגים כמו: אימפרוביזציה, ביט, שאלה תשובה, מודליות, סינקופציה, אשכול צליל, פוליריתמיות ועוד, תוך מעקב אחר האופן שבו הם מהדהדים באמנויות החזותיות, בוידאו, אמנויות מיצב ומיצג, במהלכים קונספטואליים, כמו גם בביטויים של אמנות שימושית ובחיבור שבין אמנות לחיים. הסטודנטים יוזמנו להיחשף לארגז כלים אלטרנטיבי אשר הג'אז מציע להרחבת המבע היוצר ולביסוס מערך ידע תיאורטי באוריינטציה מוסיקאלית.

1700698 פסיכואנליזה והחזותי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ראשון 16:00-14:30

ד"ר יצחק בנימיני

במסגרת הקורס נבחן את תפיסת החזותי בשיח הפסיכואנליטי, במיוחד אצל זיגמונד פרויד וז'אק לאקאן. נקרא את המסה הפתלתלה והנועזת של פרויד על "האלבית" (1919) וכן מאמרים הדנים במושג הנרקסיזם ובהתענגות הקשורה בהבטה. נבחן גם את התפיסה אודות שלב המראה אצל לאקאן המוקדם ותפיסת המבט שלו בסמינר ה-11 "ארבעת מושגי היסוד של הפסיכואנליזה".

1700711 מציאויות העתיד (הספקטרום) - מציאות מדומה ורבודה וטכנולוגיות מתקדמות חכמות לאמנות ועיצוב חדשניים

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 18:30-14:30

ד"ר יאיר ברטל (בשיתוף האוניברסיטה העברית. מספר שיעורים יתקיימו בגבעת רם)
הופעתן של טכנולוגיות חדשניות "משנות מציאות", אשר מכניסות אותנו לעולמות אחרים, משנות את העולם שסביבנו, ומאפשרות לדמות מציאויות חדשות ומוכרות, פותחת אפשרויות בלתי מוגבלות של שימושים, אפליקציות, כמו גם שאלות לגבי השפעתן על האנושות והתפישה האנושית. הקורס עוסק בנושאים אלו אשר נמצאים בתחום המפגש בין תחומי המדע והטכנולוגיה, ותחומי האמנות והעיצוב. הקורס יועבר בהנחיית פרופ' יאיר ברטל בשיתוף מרצים אורחים מן האקדמיה והתעשייה. היעד העיקרי של הקורס הוא יצירה משותפת במסגרת קבוצתית רב-תחומית, כאשר כל סטודנט תורם מתחום התמחותו, ולפיכך הקורס אינו דורש ידע או יכולות טכנולוגיות.

חלקו הארי של הקורס יתמקד בהבנת האספקטים החדשניים של טכנולוגיות XR (Extended Reality) - מציאות מדומה, רבודה ומשולבת (VR/AR/MR) (Artificial Reality/Augmented Reality/Mixed Reality), אינטליגנציה מלאכותית (AI Intelligence), ובנוסף הקורס יחשוף את הסטודנטים לטכנולוגיות משלימות בעזרתן יוכלו ליצור חוויה רב-חושית כוללת, כגון EEG (רשמת מוח חשמלית), הדפסת תלת-מימד, טכנולוגיות רשת אינטראקטיביות, מממשקי אדם-מכונה וחיישנים ועוד.

1700504 זכויות יוצרים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

עו"ד אייל פרייס

מטרת הקורס להקנות מושגים ועקרונות בדיני זכויות יוצרים ומדגמים ביצירות אמנות, יצירות אדריכליות, תצלומים, עיצובים גרפיים, עיצובים קראמיים, צורפות ועיצובים תעשייתיים. יסקרו זכויות ביצירות מיוחדות ותידון השאלה מהי העתקה אסורה ומותרת של יצירה (למשל בהקשר פרודיה). תנותח זכות האמן למנוע מאחרים לערוך שינויים ביצירה. עוד ידון: מסחור זכויות והגנה בארצות זרות על זכות יוצרים, ומדגם של יוצרים ישראלים.

קורסי בחירה סמסטר ב'

2700702 מבוא לתורת הרשתות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר בעז תמיר

הקורס עוסק במבנה הבסיסי של רשת, בסוגים שונים של רשתות: רשתות רגולריות, רשתות רנדומליות ורשתות חסרות סקלה, בתכונות הבסיסיות של הרשת, במעבר אינפורמציה ברשת, במבנים חברתיים שנוצרים ברשת, ברשת ככלי מחקר במדעי החברה ועוד. הקורס יציג את רשת האינטרנט ופרוטוקולים בסיסיים של תקשורת כדוגמת TCP/IP. הקורס עוסק

גם בתופעת ההגחה emergent property. אלו תופעות גלובליות המגיחות מעל גבי רשת של יחסים לוקאליים. הגחה כזאת קיימת גם באורגניזמים חברתיים כמו נמלים דבורים ולהקות דגים. ברשתות נירונים ההגחה יכולה להסביר תופעות רבות הקשורות לתפיסה, ראייה, תובנה, לימוד ועוד. הקורס יעסוק גם ברשתות נירונים חישוביות ובמושגים כמו deep learning, machine learning ועוד.

2700717 עושים צדק: אידיאולוגיה, שיח ושפה באמנות ובעיצוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

שגיא מעין

מטרת הקורס היא להעמיק את היכרותם של יוצרים ומעצבים עם מושגי יסוד בלימודי התרבות ולסייע בפיתוח כלים לחשיבה ביקורתית והומניסטית בעידן של כלכלה תאגידית וגלובליזציה מואצת. ההרצאות והדיונים בכיתה ייערכו על בסיס חומרי הקריאה, לצד בחינה של דוגמאות נבחרות משדה התרבות, האמנות והתקשורת החזותית. השיעורים יתמקדו בפענוח נרטיבים אידיאולוגיים שונים שהתגבשו לאורך ההיסטוריה של הרעיונות. נכיר את נקודות המבט שעמדו במרכזן של תורות שונות בעידן המודרני ושאפו לסדר חברתי-כלכלי ופוליטי חדש, ונבחן את הערכים והתוצרים התרבותיים ששיקפו אותן. במסגרת זו נדון בייצוגים אמנותיים נבחרים החושפים מתחים אלה ומציעים אלטרנטיבות חדשות לשאלת הצדק בימינו. עבודת הסיום תתמקד בבחינה עיונית של תוצר משדה העיצוב/אמנות ע"פ הרעיונות האידיאולוגיים שנדונו בקורס.

1700677 אדם ומותג: פרספקטיבה שיווקית ופסיכולוגית על פרסום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

סיגל כנפו, פרופ' אריאל כנפו

האדם המודרני מוצף במסרים שיווקיים והפרסום חודר לכל אחד ממעגלי החיים שלנו. בקורס זה נדון בממשק שבין אדם למותג - האופן שבו תהליכים פסיכולוגיים ומנגנוני שיווק משפיעים עלינו. זהו תהליך דו-כיווני, שבו מצד אחד פועל המפרסם דרך המותג, כדי להשיג מטרת שיווקיות, ומצד שני ניצב האדם, הצרכן הפוטנציאלי, אשר לו צרכים, מטרות, יכולות ורצונות המשפיעים על התהליך. החלק הראשון של הקורס יגדיר מושגי יסוד בשיווק והתנהגות צרכנית. נדון בהנחת היסוד ששיווק בא לענות על צורך פסיכולוגי של הצרכן. החלק השני של הקורס יתבסס על הפסיכולוגיה של הפרסום. ידע מתחום הפסיכולוגיה החברתית יאפשר הבנה של העמדות והמוטיבציות הבסיסיות המניעות אותנו לטוב ולרע, כולל הצרכים המודעים והלא-מודעים שלנו, וההטיות המחשבתיות והתפיסתיות שלנו. החלק השלישי של הקורס ידון במימדי העומק של הפרסום: כיצד פרסום יוצר אישיות למותג, ומהם הערכים שתהליך הפרסום מקנה למותג, תוך התחשבות בסמלים וארכיטיפים תרבותיים וברקע התרבותי שוב מתבצע הפרסום.

1700674 בין אחווה לאיבה: יחסי יהודים וערבים בראי הקולנוע הערבי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

איל שגיא ביזאוי

מאז ראשית כניסתו של המדיום הקולנועי אל המזרח התיכון ואל ארצות ערב בכלל ניתן ביטוי ליחסי יהודים וערבים ביצירות קולנועיות רבות. יצוגיהם של יחסים אלו רבים ומגוונים, והם משתנים מתקופה לתקופה ומארץ לארץ: החל בסרטים המתארים יחסי דו-קיום ואחווה בין היהודים לשכניהם המוסלמים והנוצרים, עבור בסרטים המציגים את המתחים בין הקהילות, וכלה בסרטים המתמקדים בסכסוך הישראלי-ערבי סביב שאלת ארצישראל/פלסטין. בחלק מן הסרטים הללו ההתמקדות היא ביחסי יהודים וערבים, תוך הקפדה על ההבדל בין "יהודי" ל"ציוני" או "ישראלי", ובחלק אחר ההתמקדות היא ביחסי ישראלים-ערבים או ישראלים-פלסטינים, תוך טשטוש הקטגוריות "ישראלי" ו"יהודי". במהלך הקורס נצפה בדוגמאות שונות מסרטים שנעשו בתקופות שונות בעולם הערבי וננתח אותן. במיוחד נתמקד בסרטים שנעשו בפלסטין/ישראל, מצרים, מרוקו, תוניס ולבנון.

2700642 קומיקס ישראלי אתמול והיום

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', 12:30-16:00

צחי פרבר

מטרת הקורס להציג את האופן בו נתפסת ההווה הישראלית על גווניה הרבים באמצעות הקומיקס. הקומיקס הישראלי שנוצר טרם הקמת המדינה ועד לימנו אלה, דומה בתמהיל התכנים שלו לקומיקס הכללי בשקפו את ערכי החברה ותכניה מכל זווית אפשרית: עם במצור, צבא ובטחון, סטריאוטיפים חברתיים, ועד למקומו של הפרט בהווה הישראלית. במהלך השיעור יוצגו סדרות קומיקס שפורסמו בירחונים לילדים, בעיתונים יומיים ובספרים (הנובלה הגראפית). במקביל לכך נארח בשיעור ציירי קומיקס ממגזרים רבים – קומיקאים ידועים, אך גם כאלה הנמנים על החברה החרדית.

2800135 ביצוע קולי של שירה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר עודד מנדה לוי

בקורס נבחן את שאלת הביצוע הקולי (כלומר קריאה בקול / דקלום) של שירה. הביצוע הקולי הוא בסיס עקרוני ורב חשיבות בהצגת היצירה, וביכולת לדון בה מתוך כבוד לטקסט ואפשרויות הבנתו. המחקר והפרקטיקה של קריאה בקול מתמקדים במה שמייחד את השירה מז'אנרים אחרים, אותו מסתורין רתמי, אותו המתח שבין "כתיבה" ל"קול", בין טקסט/תחביר/סמנטיקה לבין ריתמוס, מכלול ההיבטים הפרוזודיים, ומימוש אקוסטי ואופני ביצוע. מחקר ובחינה מעשית של הכרעות בקריאה קולית מתייחסים למכלול ההיבטים הנוגעים לתורת השיר. אולם, מתודת הקריאה הקולית מציגה פרשנות ומשמע החומקים מ"ניתוח", ופונים ליצירת דיאלוג קונקרטי, חושי, מנטלי ומוסיקלי, תזכורת שהשיר הוא פעולת דיבור המתממשת גם (ולעיתים רק) בביצוע של קריאה קולית. "השירה היא אלימות מאורגנת כלפי המבע הרגיל" (יאקובסון). ביצוע קולי של שירה יוצר קשב מחודד במפגש עם הטקסט ומדגיש את ייחודיות המבע, את הטקסטורה של השיר, את תכונותיו החושיות, את המאגיות והמוסיקליות יותר מאשר את ה"ספרותיות" שבו. הקורס בעזרת מרחב של מקרי קריאה מוקלטים ומבוצעים של שירים יהווה תשתית לגיבוש גישה אלטרנטיבית במפגש עם שירה. נעמוד על מכלול מרכיבי הביצוע הקולי, סוגיות בדיקציה ואינטונציה, ניגון ומקצב. נעסוק בשאלות פרשניות של הטקסט כיסוד לקריאה, נבחן גישות לביצוע קולי והשתנותן של נורמות ביצוע, נקליט ונאזין לעצמינו, למשוררים ולקרייני שירה.

1700669 מגמות במדיניות החינוך של ישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר דליה מקוביץ'

הקורס עוסק בקווי הגבול האידיאולוגים והביורוקרטים המנהלים את מערכת החינוך הממלכתית בישראל ואת זיקתן לתחום החינוך לאמנות. בהקשר לכך נדון בנסיבות ההיסטוריות, התרבותיות, הכלכליות והפוליטיות, שהשפיעו על גיבוש מערכת החינוך, על האופי המשתנה של מטרותיה ועל הדרכים בהן ביקשה המערכת להיענות לאתגרים חינוכיים שונים באמצעות ניסוח תפיסות פדגוגיות, אורייניות ומנהליות משתנות. באמצעות בחינת אופייה המשתנה של מדיניות החינוך בישראל נדון בצירים הרעיוניים המרכזיים שעיצבו את המערכת וכן באלו שנדחו ממנה. כמו כן נדון בתפקיד החברתי והתרבותי המשתנה שנטל על עצמו השדה החינוכי הפורמאלי ובפרקטיקות המגוונות שאימץ. הדיון בסוגיות אלו יתנהל סביב טקסטים שנכתבו במקור על ידי הוגי הרפורמות ומעצבי המדיניות, טקסטים אמפיריים שבדקו את היישום בשטח, טקסטים שראו את המציאות החינוכית מנקודת מבט ביקורתית וטקסטים קולנועיים-תיעודיים הפורשים את הנושא מבעד לעדשת הזיכרון האישי.

1700697 מעבדה ביולוגית לאמנות ולעיצוב

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 18:00-14:30

נורית בר-שי

יותר מבכל תקופה אחרת בהיסטוריה, תחום הביוטכנולוגיה צומח במהירות, מחולל ומעצב מהפכת חומרים ביולוגים. במקביל, המחסור הגובר וניצול היתר של משאבי הטבע שלנו מעוררים אותנו לבחון מחדש דרכים חלופיות לפתח משאבים ביולוגיים מתחדשים ומתכלים. מונעים על ידי יצירתיות, מקוריות ואחריות סביבתית, אמנים ומעצבים החלו ליצור ולחקור במעבדות ביולוגיות ולשלב את עולם החי והצומח בעבודותיהם. יוצרים אלה נוגעים בפוטנציאל להחליף דלקים מאובנים והרג בע"ח כמשאב, לחולל מהפכה בתחום הרפואה והמחקר המדעי, ולהשפיע ולגעת בכל היבט של חיי היומיום שלנו - ממוצרים ביתיים, רהיטים ובגדים, המזון שאנו אוכלים והחומרים בהם אנו משתמשים ועד שאלות חברתיות, משפטיות ואתיות המתמודדות עם הנחות חדשות למושגים עתיקי יומין של חיים ומוות, טבעי ומלאכותי וגוף האדם וסביבתו.

סטודנטים בקורס זה מוזמנים לחשוב מחדש על יסודות החומר החי, גידול חומרים באמצעות מערכות חיים, האם גידול מוצר יחליף בעתיד את תעשיית הייצור ומהי האחריות המוסרית שלנו כמעצבים הלוקחים חלק בתהליכים המשמעותיים הללו. במהלך הקורס נסקור את הרקע, תמות עיקריות, וכן עבודות ומחקרים של מדענים, מעצבים ואנשי מקצוע ונתנסה תוך כדי תרגול מעשי בטכניקות גידול פרקטיות.

סטודנטים יידרשו ללמוד טכניקות גידול ועיצוב חומרים ביולוגיים ולפתח פרויקט חדש ומקורי המשקף חשיבה והבנה של התחום. כמו כן ידרשו לחקור, לתעד ולסכם את תהליכי העבודה ב"מחברת מעבדה" ובמצגת. לא נדרש ניסיון או רקע קודם בביולוגיה.

1700670 אמנות פוגשת חברה פוגשת אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקשר בין אמנות לחברה נדון מבעד לתפיסות שונות ומנוגדות. האמנות והאיכות האמנותית הוגדרו כתוצר של מערך מוסדי מורכב המופעל באמצעות מומחים וברי סמכא אשר אינם תלויים בתכונות או במאפיינים הכרחיים וקבועים הטבועים ביצירה; האמנות וטיבה הוגדרו כתוצר של תהליכי חיברות (למידה וחניכה) בעקבותיהם ניתן לזהות אובייקט כיצירת אמנות, ל"דובבו" ולחשוף את המובן והפשר הטמונים בו, לכאורה, ואשר קודמים לתהליך הלמידה; האמנות הוגדרה כאמצעי המתניע ביקורת מוסדית שיטתית שעניינה שיטות הייצור, הייצוג וההמצגה של האובייקט והמרחב האמנותיים, כמו גם חשיפת מבנים חבויים, כוחות דומיננטיים, נרטיבים מכוננים, קטגוריזציות, קלסיפיקציות וקולות "מושתקים"; בהקשרים אחרים היא הוגדרה כצורת מפגש, התכנסות, חשיבה ודיון המתפקדים כאתר של פוטנציאל (מחשבת ופרקטי) הנוגע ברעיונות ובתפיסות הנטועים מחוץ להקשרים אמנותיים מובהקים (למשל: חברה, פוליטיקה, אקולוגיה ועוד), ומחוץ לדפוסי חקירה "לוגיים", "אובייקטיביים" ו"ליניאריים" מקובלים. הקורס יוקדש לזיקות גומלין אלה, לתנאים הסוציו-היסטוריים שהבנו אותם ולהיתרים והמגבלות הטמונים בהם וזאת בתחום האמנות הפלסטית בפרט והתרבות בכללה.

2700697 תשוקה ויצירה: מבט ביקורתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

יואב רונאל

הקורס יעסוק בייצוגי תשוקה בתרבות המערבית, דרך תיאוריות של ביקורת תרבות מהמאה ה-20. הדיון בתשוקה יערך מכל הקונטקסטים השונים של המושג: התשוקה הגופנית והאירוטית, התשוקה הפילוסופית, התשוקה הפוליטית - אך בעיקר מתוך התמודדות עם שאלות של יצירה ותשוקה.

הקורס יציע תחנות שונות בביקורת התרבות: הוא יתחיל במחשבת התשוקה של אפלטון, וימשיך למודרניזם ולפוסט מודרניזם, מתוך התבוננות בהגותם של האבות הגדולים: ניטשה, מרקס ופריד. ולאחר מכן, עמדות ביקורתיות יותר, כמו תפיסת התשוקה של ז'ק לאקאן, רעיון היצירה של מוריס בלאנשו, המחשבה המלנכולית של ולטר בנימין, מחשבת הסובייקט והשיח של מישל פוקו, הפרפורמטיביות של ג'ודית באטלר וז'ק דרידה, אווה אילוז ותשוקה מודרנית, מכונת התשוקה של ג'יל דלז ופליקס גואטרי, ושאלות של תשוקה ואותנטיות למול הפוסט מודרניזם.

הדיון הפילוסופי והביקורתי יתקיים לאורן של יצירות תרבות. בין האמנים והיוצרים: קפקא, ברדיצ'בסקי, הרמן מלוויל, זוהר ארגוב, ספייק ג'ונז, פאזוליני, גוסטב פלובר, אתגר קרת, סקוט פיציג'רלד, ולדימיר מאייקובסקי, ברוס ספרינגסטין, פרנק מילר, גבריאל בלחסן ואחרים.

2700719 עיצוב ביקורתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

דורי אורין

המעצב נתפס על פי רוב כאיש מקצוע המספק שירות - בין אם בהעברת מסרים שונים (כמו בפרסום או בשילוט) ובין אם בביצוע פונקציונלי (עיצוב מוצרים וסביבה). על פי תפיסה זו, העיצוב הוא שלב בתהליך עבודה בו מסרים תרבותיים, מסחריים וחברתיים מועברים ומתורגמים לציבור הרחב. בקורס נשאל האם העיצוב יכול גם לשנות את המציאות, להגיב עליה ולא רק לשקף אותה. נבחן מצבים שבהם מעצבים בחרו בהבעת עמדה לעומתית אל מול הסטנדרטים החברתיים המקובלים. נשאל כיצד ניתן להביע מחאה וביקורת בכלים עיצוביים, מהן ההשלכות המסחריות והכלכליות של מחאה כזו, האם עבודת מחאה עיצובית פועלת באופן דומה ליצירה אמנותית, האם המחאה העיצובית אפקטיבית מחוץ למלייה העיצוב ובמה שונה מחאה של מעצבים ואמנים ממחאה אחרת.

סדנאות קיץ

2700718 החזית הכחולה - קיימות בין הים לחוף

2 נ"ז

תאריכים ושעות יפורסמו בהמשך

מיכל איתן

במבט מן החלל בולט הצבע הכחול של כדור הארץ שלנו. ואכן, למעלה מ-72% מפניו של הכדור מכוסים במי אוקיינוסים. האוקיינוסים ומאגרי המים המתוקים בעולם מאפשרים את החיים על כדור הארץ: חייהם של 3 מיליארד אנשים תלויים לפרנסתם במערכת האקולוגית הימית - דגה ופירות ים; האוקיינוסים קולטים כ-30% מפליטות הפחמן הדו חמצני הנוצר על ידי האדם וכמובן מים מתוקים מאפשרים חיים - שתיה, גידול מזון ועוד. בשנת 2015 הכריז האו"ם על 17 יעדים לפיתוח בר קיימא (Sustainable Development Goals). יעדים אלה אומצו על ידי 193 מדינות. שניים יתוך היעדים הללו מתייחסים למים: הבטחה של אספקת מי שתיה לכל ושימוש באוקיינוסים, בימים ובמשאבים הימיים לפיתוח בר קיימא. קורס הקיץ יבחן את עקרונות הקיימות דרך עדשת המים. הקורס ישלב לימודים עיוניים - דמוגרפיה, אוכלוסייה, נחלת הכלל (Commons), תרבות הצריכה וצריכת יתר, פסולת, פלסטיק, שמורות ימיות, מים ושמירה על מים, לצד סיורים והרצאות אורח של מיטב המומחים

העוסקים בנושא בארץ ופרויקט מעשי שיבחן את היכולת של מעצבים להשפיע על אחד מהאתגרים הגדולים העומדים בפני האנושות.

2700720 פעולה אורבנית

2 נ"ז

תאריכים ושעות יפורסמו בהמשך

סיגל בר ניר בשיתוף פני יסעור

הקורס דן בפעולת אמנותיות ועיצוביות והשפעתן על החיים במרחב האורבני, במהלך הקורס נעסוק ביחסי הגומלין בין שדות העיצוב והאמנות לבין המרחב הפוליטי והחברתי. לסטודנטים בקורס תינתן הזדמנות להכיר ולפתח דרכי פעולה, שלהן השלכות חברתיות רחבות, ובכך להרחיב את האופק החברתי / סביבתי של דרכם המקצועית. בקורס נציג את הדיון הביקורתי הקיים בנושאים אלה ויבחנו נושאים כגון: אמנות ועיצוב אקטיביסטים, אמנות עירונית, תרבות החיים במרחב, צדק סביבתי, תכנון מלמעלה ומלמטה, פעולה אזרחית. הקורס יבחן את שאלת האחריות של אמנים ומעצבים למרחב בו הם חיים ולהיבטים האתיים והאסתטיים שלו.

במסגרת הקורס, נציג פרקטיקות שונות המציעות יחסי גומלין חדשים בין היוצר לסביבה החברתית והפיזית. פעולות המתייחסות למרחב הציבורי, ומהוות זרז להתרחשויות בו. פעולות עם הקהילות המערערות את הגבולות המוסכמים בין היוצר, המעשה האמנותי, התושב ועובר האורח. בהמשך הקורס נלמד מקרוב את דרכי העבודה והפעולה של קבוצות אמנים הפועלות לאורך זמן עם קהילות בשכונות שונות ברחבי ירושלים, (כגון: כורש, מעמותה, בית ריק, מוסללה, גלריה ברבור ועוד) במטרה ללמוד להבין ולנתח את ההשפעה של פעולות מסוג זה על החיים בעיר. הקורס ישלב מחקר תיאורטי בעבודת שטח, ובמהלכו הסטודנטים ייזמו פרויקטים ודרכי פעולה המותאמות לאתר ספציפי.

קורסי בחירה ממסגרת המקבץ הבינתחומי

מסטר א'

987040172 סאונד, עיצוב פס קול ועיצוב פסקול לתמונה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

דניאל מאיר

הסאונד הוא מרכיב חשוב ולעיתים עיקרי ביצירות אמנות. עם זאת, לעיתים קרובות מדי הוא נותר מוזנח בתהליך היצירה בגלל חוסר מודעות לכובד משקלו. מניסיוני בפורמטים שונים ובגישות שונות של סאונד (מייצבי סאונד, סאונד לוידאו ארט, לפיצירים ולסרטים דוקומנטריים, סאונד באינטראקטיב, רדיו, תיאטרון, מייצבים ומייצגים) אני מציג גישות חשיבה שונות ופתרונות לסוגי היצירה השונים.

מטרת הקורס: לחשוף את הסטודנטים/יות לחשיבותו של הסאונד בתחומי היצירה השונים ולאפשרויות השונות שקיימות בגישה לעיצוב סאונד לתמונה. הקורס מקנה לסטודנטים/יות כלים הכרחיים לשמיעה, להקשבה וליצירה שיאפשרו להם בסופו של דבר ליצור או לבחור את פס הקול שישירת את היצירה שלהם בצורה המתאימה והטובה ביותר.

חשיפה לצורות ולגישות עבודה שונות על סאונד חשובה לסטודנטים/יות, גם אם יבחרו בעתיד שלא לעסוק בעיצוב הסאונד בעצמם מכיוון שהיא תקנה להם ידע בסיסי לגבי הכלים והמושגים הקשורים בעבודה על סאונד באופן שיאפשר תקשורת גבוהה מתוך שפה משותפת עם אנשי סאונד מקצועיים. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים/יות על הרבדים המרכיבים את פס הקול המוגמר כפי שהוא מופיע ברובהסרטים: טקסט (דיאלוגים), אפקטים אוויריות ופוליצ' ומוזיקה ומשמעותם ביצירה. תחילה נתמקד בכל אחד מרבדים אלה בנפרד, כשהדגש יהיה על האופן בו אפשר ליצור כל אחד מהם בצורה האיכותית ביותר, ולבסוף, נלמד איך לשלב ביניהם בצורה הנכונה ביותר.

2700715 הגירה ועקירה – מסעות פיזיים ורגשיים מהאישי לגלובלי ולאקטיבי

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

רותי קנטור ואיתן שוקר

הקורס מזמין את המשתתפים לצאת למסע חיפוש אישי ולחברו עם הקהילתי והגלובאלי. בהנחה שנסיון ההגירה, העקירה או העליה, משותף להיסטוריה של כל משפחה, וכי הסטודנטיות/ים נחשפו לקשיים הכרוכים בהגירה פיזית או רגשית (כלומר, רכישת שפה חדשה, אימוץ תרבות חדשה, תחושת ניכור, או זרות) - הסטודנטיות/ים יחקרו את המעגלים החברתיים הקרובים להם, ובהמשך יתנסו ביצירת פעולת התערבות עיצובית ו/או אמנותית (creative intervention) בקרב קהילה שיבחרו. הקורס ישלב תיאוריה ופרקטיקה - נדון בתפיסות שונות של הגירה, עקירה ומעברים מזווית אנתרופולוגית, פסיכולוגית, סוציולוגית ואמנותית. בהמשך הקורס הסטודנטים יתנסו בפיתוח ומימוש פרויקט עם קהילת עולים/מהגרים/מבקשי מקלט, בקבוצות עבודה של מספר סטודנטים. הקורס הוא חלק מקונסורציום רחב של 12 אוניברסיטאות ומכללות ישראליות ואירופאיות לפיתוח קורסים במסגרת פרויקט DEMO - Developing Modernized Curricula on Migrants' Lives הממומן על ידי תכנית Erasmus + של האיחוד האירופי. מטרתו היא לפתח ולהטמיע קורסים ייחודיים אודות חיי עולים, מהגרים ועקורים בתוכניות לימודים אקדמיות של מקצועות חברתיים יישומיים בישראל.

1700707 קווים לדמותו של המטבח בארץ ישראל

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

רונית ורד

מזון הוא בראש ובראשונה צורך ביולוגי, אבל מה שאנחנו אוכלים, בוחרים לאכול או משתוקקים לאכול מגדיר את זהותנו ומסמל השתייכות מגדרית, מעמדית, דתית וקהילתית. בעידן הרשתות החברתיות הפכו כתיבה על מזון וצילומי לאחד האמצעים הפופולריים ביותר לצבירת הון סמלי ולביטוי ידע וכוח, ומה שנכון לגבי העולם כולו נכון ביתר שאת בישראל. בעשורים הראשונים לקיומה של ישראל היה השיח הקולינרי כמעט בגדר טאבו. האתוס החלוצי ותהליכים פוליטיים-כלכליים שעיצבו את ראשיתה של החברה הישראלית הכתיבו גישה של הסתפקות במועט ויחס אמביוולנטי לתרבות הפנאי ולתענוגות החיים. היום אנחנו מדברים על אוכל ללא הפסקה, העיסוק במזון הפך לחלק מהזירה התרבותית והמטבח הישראלי הפך לכלי שיווקי ולאמצעי לשיפור התדמית הישראלית בעולם. אבל מה זה בעצם מטבח ישראלי? מדוע אנחנו חשים בצורך להגדיר מטבח לאומי? כיצד משפיע מרחב גיאוגרפי על עיצוב תרבות מטבח? והאם יש משמעות למטבח מקומי בעולם גלובלי ובחברת מהגרים? במהלך הקורס נכיר מושגי מפתח של השיח הקולינרי וננסה להרכיב יחד, ברמה התיאורטית והחזותית, רשימה של מאכלים שנכנסו לקאנון הישראלי. הקורס יכלול הרצאות ומפגשים עם שפים, יצרני אוכל ואלכוהול, מעצבים ואמנים.

340028671 מעשה אמנות הוא שיר

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

דן תורן

כתיבת שירים היא אמנות הצמצום. איך לבחור את הנושא? כיצד לבחור את הסגנון, את המילים? הכוח של הדימוי החזותי כחלק מיסודות השיר, המקצב, הניגון. כל אלו ועוד בפרספקטיבה של אמנות בכלל. נלמד לפתח את הביטוי האישי שלנו דרך כתיבת שירים אשר חלקם יולחנו (תלוי אם יש מוסיקאים בכיתה).

<https://www.facebook.com/%D7%9E%D7%A2%D7%A9%D7%94-%D7%90%D7%9E%D7%A0%D7%95%D7%AA-%D7%94%D7%95%D7%90-%D7%A9%D7%99%D7%A8-347130192161243>

990007777 כתרים, נזרים, וכיסויי ראש מדבריים

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

אבי סיטון

הקורס יקנה כלים, מתודות ואימון ביצירה מהירה מבוססת אינטואיציה. תוצרי הקורס יהיו סקיצות בלבד (לא תוצרים מוגמרים) מתוך כוונה ללמוד ליצור מסת וטווח סקיצות גדולה ככל האפשר, מצב אשר יאפשר מהלכים של רדוקציה וסלקציה (בשונה מעבודה על MASTERPIECE) מהלכים החיוניים לקיום תהליך אמנותי- עיצובי פורה, משמעותי ובעל- ערך.

הקורס ממוקם בין תחום האמנות (פיסול בעיקר) לבין תחום העיצוב (עיצוב אופנה אך לא רק).

נקודת המוצא הינה האקלים והמקומיות (ההיפך מגלובליזציה) כיסודות ליצירה. לענייננו: המדבר בו אנו חיים יהווה נקודת מוצא להתייחסות אמנותית- עיצובית. האקלים המדברי כגורם משפיע פונקציונאלית, מסורות ותרבויות של יושבי המדבר, מיתוסים מדבריים, רכילות ואמירה- המדבר כמושג.

1700689 בין קולנוע נגדי לקולנוע מורחב

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

רונן לייבמן

דרך הטקסטים של פיטר וולן (גודאר וקולנוע נגדי) וג'ין יאנגבלאד (קולנוע מורחב) הקורס ינסה לחקור דרכים חדשות לרעיון הקולנועי ולנסות לשבש את הקונבנציות של עשייה וצפייה קולנועית. דרך עבודה בקבוצות קטנות, הסטודנטים יעודדו לחשוב ולמצוא דרכים ורעיונות לפרק ולהרכיב מחדש את השפה הקולנועית ואת דרכי המבע הקולנועיים כדי לייצר חוויה קולנועית חדשה.

1700692 אחרי המפה: מיפוי, ניפוי ובידוי

תמורות ושינויים בתיאור המציאות, הדמיה והצגה של מציאות מרחבית באמנות ובעיצוב

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

חן שפירא

הקורס עוסק בהרחבת והעמקת המושג מיפוי, החל מתיאור והצגת המרחב באופנים חזותיים שונים ועד ליצירת ידע חזותי וארגון ידע חזותי הקשורים לעיצוב, לאמנות ולצילום. הקורס יסקור את התפתחותן של מתודות, אסטרטגיות ופרקטיקות של ארגון מידע חזותי החל ממסורות מקובלות באמנות ובמדע כגון פרספקטיבה, קרטוגרפיה ורישות קואורדינטות גיאוגרפיות ועד לניו-מדיה, להמצאה ויצירה של מפות וירטואליות, ניווט לוויינים והתמצאות במציאויות מרובות ומדומות. הקורס יבהיר את תפקידיו של המיפוי בהגדרת מיקומו של היחיד ביחס למרחבים החברתיים והפיזיים ויבהיר את תפקידו של המיפוי בחברה להטעמה של אינטרסים, הירארכיות ומבני כוח. לאמנות ולעיצוב תפקיד מהותי בביטוי וארגון חזותי של המרחב ולמשמעויותיו של ידע חזותי זה בתרבות ובחברה. תפקיד זה מקבל משנה תוקף במעבר מתרבות המבוססת על המילה לתרבות חזותית. הקורס יסקור סוגים שונים של מיפויים והופעתם באמנות ובעיצוב כגון: צילומי אוויר, מיפוי ומידול ממוחשב, מיפויים השתתפותיים, מיפויי תודעה, מיפויי מערכות, מיפוי ופיקוח של אוכלוסיות באמצעות מאגרי מידע כגון מאגר ביומטרי ודנ"א. כמו כן יבחנו משמעויותיהם התרבותיות, החברתיות והפוליטיות של מיפויים חדשניים אלו. ארגון הידע המרחבי באמצעות טכנולוגיות אופטיות, ממוחשבות וירטואליות, ניו-מדיה ורשתות מידע יוצר למעשה השתלטות של המפה על הטריטוריה. מצב זה מייצר חוויית קיום המחייבת שימוש בכלים חדשים אשר להם זיקה עמוקה והשפעה על האמנות והעיצוב. הקורס יקנה לסטודנטים ידע פרקטי ומושגי על המפנה התרבותי הרחב הקשור למיפוי ולזיקתו לדיסציפלינות שונות של אמנות ועיצוב. הקורס יאפשר לסטודנטים להתנסות הן בפרשנות והן ביצירה.

1700694 אמנות ופוליטיקה בעולם הערבי

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

פאדי עאסלה

מטרת הקורס היא רכישת ידע בסיסי אודות הזיקה בין האמנות לבין הפוליטיקה, באמצעות חקר מה שמכונה "האביב הערבי" עם כל מטען המונחים שהזיקה הזו נושאת אתה. למשל: תרבות המחאה, האחריות החברתית, ותפקיד האמן, בין אם זה בעולם הערבי בפרט, ובין אם זה בעולם בכלל. האם תפקידו של האמן משתנה ממקום לאחר? והאם האירועים האלו הם אלה שמעצבים את המוצר האמנותי או ההפך? האם היצירה האמנותית יכולה לשנות את המציאות ולעצב את האירועים? בכדי לענות על שאלות אלה ואחרות, יש ללמוד את חווית האמנות במקרים משתנים ובמקומות שונים (תוניסיה, במצרים, בסוריה, בלוב או בעירק).

מסטר ב'

990007776 על חומר וחומרה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

שנית אדם אלקיים ושרית יודלביץ'

הקורס פותח מרחב יצירה המשלב עבודה בטכניקות קראפט מסורתיות של חומרים רכים וטכנולוגיה דיגיטלית. נעשה שימוש בחומרים וטכניקות קונבנציונלים לצד חומרים חדשניים, תוך דיון בתחומים שבין החומר והחומרה, התוכן והתוכנה. הסטודנטים יעצבו ויצרו אבזרי לבוש דינאמיים ואינטרקטיביים, הצופנים קודים ונרטיבים טכנולוגיים אסתטיים ותרבותיים. העבודה המשותפת של יוצרים משלוש דיסציפלינות עיצוב שונות עומדת במרכז הקורס, במטרה לעודד חשיבה ויצירה רב זוויתית, שתעסוק בשאלות כגון: תפקידו של המעצב והעיצוב האינטרקטיבי ביחס להשפעה החברתית תרבותית והאתית של טכנולוגיות שונות קיימות וחדשות, חלקו של הלובר או ביצירה, שקיפות הטכנולוגיה, המהפכה התעשייתית השלישית (תנועת ה-make), אופנה טכנולוגית - טכנולוגיה לבישה (wearables). דרך הרצאות ומספר תרגילי עיצוב שיועברו בסדנאות בכיתה והתנסות בחומרים ובטכניקות קראפט וטכנולוגיה, נדגים ונפרט מגוון חומרי גלם, טכניקות עבודה וייצור, טווחי איכויות של חומרים ומוצרים, חידושים תהליכים ושינויים בתחום. נערוך היכרות עם מגוון אריגים וסיבים טבעיים וסינתטיים, טקסטילים חכמים, (E-textiles, high-performance fabrics) וטכניקות עבודה בבד, תפירה והדפס, נכיר עורות שונים, ונתנסה בטכניקות עבודה ב Cow hide/skins, נדבר על הדרכים להפקת גזרות פיתוחן והתאמתן לגוף. נסקור את השימוש במעגלים חשמליים, חיישנים, מיקרו-בקרים, כתיבת תוכנה או קוד ונחקור את האפשרויות לעבודה עם התוכנה או החומרה שיוטמעו באבזרים. כל קבוצה תבצע 4 תרגילים קצרים ופרויקט מרכזי, שיכלול פרוטוטיפי עיצובי, והדגמה של הטכנולוגיה והקונספט (בסרטון ו/או מודל עובד). על מנת למקד את המאמצים הטכנולוגיים ולאפשר פיתוח עיצובי של מוצרים, נגדיר מספר 'קיטים טכנולוגיים' המכילים רכיבים המוגדרים מראש, מהם תוכל הקבוצה לבחור את הטכנולוגיה המתאימה לפרויקט המרכזי שלה. דרישות: פתיחות טכנולוגית ויכולת טובה לעבודה בצוות. רצוי ידע בתוכנות מידול דוגמת solidworks ו/או תוכנות גרפיות. הציון מורכב מסך כל התרגילים והפרויקט המסכם, נבחן את עומק המחקר הקונצפטואלי והטכנולוגי, פיתוח המוצר וטכניקות העבודה והקראפט, ניתן משקל גם לנוכחות בשיעורים, גישה והשתתפות.

2700721 משחקי מחשב: בין תיאוריה לפרקטיקה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

ד"ר רנארד גלזמן

במסגרת הקורס נבחן את תהליך יצירת המשחק, תוכן המשחק ופעולת המשחק, באמצעות שימוש בכלים מביקורת ספרות, אנתרופולוגיה, פוסט-סטרוקטוראליזם, מדעי החברה, חקר הטכנולוגיה, קולנוע ולימודי תיאטרון. נדון במשחקים מגישות שונות בפילוסופיה של המשחק כפי שאלו נוכחות בתחום הדעת המכונה *game studies* או *ludology* ובין השאר, ניתוח הקוד והאסתטיקה של הייצוג. כפועל יוצא של הקורס נפתח קונספטים למשחקים (prototypes) שידונו בדרך מקורית בסוגיות הנלמדות בקורס. נעשה שימוש בכלי פיתוח שאינם דורשים תכנות (game maker, construct) ובעבודה בקבוצות של עד שלושה סטודנטים.

25500 מוזיקה חזותית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

אשר (שרי) ארנון

מה הקשר בין סאונד לצבע, לצורה ולדימוי? מה הקשר בין קומפוזיציה מוזיקלית לבין קומפוזיציה חזותית דו או תלת ממדית, סטטית או בתנועה? לשאלות אלו ואחרות נתייחס בקורס 'מוזיקה חזותית' שמטרתו היא לחקור סוגי קשר אפשריים בין מוזיקה לאמנויות החזותיות, העיצוב והאדריכלות ואת יישומם בחיבור עם תחומי הפעולה השונים של מחלקות בצלאל. בקורס נחקר באופן מעשי ורעיוני את סוגי הקשר במטרה לבסס תובנות של תחביר משותף בין הממדים החזותיים לאלו המוזיקליים. את המושג "מוזיקה חזותית" טבע האמן ומבקר האמנות הבריטי רוג'ר פריי ב-1912 בהתייחסו לעבודתו של ואסילי קנדינסקי אשר השתמש כאמנים בני דורו ואחריו במוזיקה כהשראה ליצירת אסטרטגיות של הפשטה חזותית על ידי אנלוגיה למבנים ומהלכים מוזיקליים. משם התפתח המושג כהגדרה לאסטרטגיות נוספות עבור עבודות חזותיות מבוססות ציר זמן שפועלות על פי מנגנונים מוזיקליים (עם או בלי סאונד) וכן למהלכים של תרגום ישיר בין סאונד לצורה וההפך. אסטרטגיות אלו המתבססות על יחסי גומלין ישירים בין החזותי והקולי, מוטמעות כיום בהקשרים אמנותיים ועיצוביים מגוונים כוידאו קליפים, וידאו ארט, מיצבים, מיצגים, מופעי מוזיקה ומחול, ממשקי מחשב, וכלים מוזיקליים דיגיטליים. הקורס שבבסיסו הינו קורס מעשי עם דגש על הפן הניסויי והחוויתי יעסוק גם בצדדים תיאורטיים של המדיומים השונים ובהיסטורית חיפוש הקשר ביניהם על ידי אמנים, מעצבים ומוזיקאים מתחילת המאה העשרים ועד זמננו. הקורס פונה לסטודנטים אוהבי מוזיקה ואינו דורש ידע קודם. לבעלי ניסיון כל שהוא בתחום (נגינה, שירה, מחול, תקליטנות, עריכת סאונד, הקלטות, ניסויים במוזיקה אלקטרונית...) תהיה זו הזדמנות לשלב את כישוריהם באופן מעשי במסגרת תרגילי ופרויקט הקורס.

2700710 פרשנות ספורט: שיח ביקורתי והחברה הישראלית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

יואב רונאל ודן רומן

ספורט, במובן מסוים, הוא שיח פרוץ. כחוויה או תחום "עממיים", הרשות לדבר עליו נתונה לכולם, ולאף אחד. הקשר העמוק בין אהדה, רגשות וספורט, יחד עם העובדה שרוב חובבי הספורט התנסו במידה כזו או אחרת בתחום, הופכת אותו לתחום "לא מקצועי" בעליל, שמייצר מחשבה לא ביקורתית, אם מצד אוהדים ואם מצד פרשני ספורט מקצועיים לכאורה. הקורס שאנו מציעים יציע ניתוח סוציולוגי ופילוסופי של ספורט, וינסה להתמודד בדיוק עם נקודות העיוורון של השיח על הספורט. הוא יתמודד עם שאלות בנוגע למקור הפילוסופי של תחרות, עבודת צוות והצלחה, ועם האופן שבו קטגוריות אלו קשורות לתפיסת היחיד הנאו-ליברלית בחברה המערבית (ספורט כמטפורה לחיים); הוא יציע ניתוח של שיח הספורט - האוהד, הפרשן והמאמן - וכיצד הוא משקף את התפיסה של החברה על הספורט, וכיצד תפיסה זו מייצרת את הקשר בין עבודה קשה להצלחה. כמו כן, נתמודד עם שאלות של

כלכלה, וצבע בספורט, וכיצד המבנה של ה"אהדה" מסתיר ומבליע יחסי ניצול וגזענות. בסיום הקורס נעסוק בדימוי של הספורטאי: כיצד הספורטאי משמש כאייקון מודרני, ומה המשמעות של אייקון זה לשדה האמנותי והפוליטי.

הקורס יעבור מעיון בטקסטים ביקורתיים ופילוסופיים - ניטשה, בורדייה, פוקו, אווה אילוז ואדוארד סעיד - למקרי מבחן מתרבות הספורט הישראלית והעולמית. מטרת הקורס תהיה לא רק בחינה עיונית, אלא גם ביסוס מחדש של הקשר בין מחשבה ביקורתית לבין ספורט, ובהמשך לכך פתיחה של האפשרות של ייצוג של הקונפליקטים, המתחים והדימויים של העולם הספורטיבי במחלקות לאמנות ועיצוב בבצלאל.

Fabrication 97001446

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

אריאל בלונדר

לסטודנטים ממחלקות: ארכיטקטורה, צורפות ואופנה, עיצוב קרמי וזכוכית, עיצוב תעשייתי. מטרת הקורס היא לבחון כיצד טכניקות ומתודות מעולם האופנה יכולות לקבל תרגום לעולם האדריכלות, וכיצד בכוחן להציע מבנים חדשים מבוססי אריג. עושר צורני, גמישות, מורכבות גיאומטרית ואורנמנטליקה נמצאים במרכז השיח האדריכלי כיום, ומהווים אתגר ממשי לייצור ומימוש בשיטות הבניה המקובלות. עבור מעצבי האופנה והטקסטיל, אלו תוצרים טבעיים לעיסוק בחומר הגמיש, המתאים עצמו למורפולוגיות המורכבות של גוף האדם. הקורס מבקש לעשות שימוש חדשני במתודות מעולם הטקסטיל, לטובת יצירת מבנים קשיחים בחומרים מרוכבים, ליצירת מחסה וחלל. עיקר הקורס הינו עבודה אקספרימנטאלית מעשית בחומר גמיש (אריגים), ליצירת סטרוקטורה קשיחה בצורניות עשירה ומורכבת, המקשרת בין עולם האופנה לעולם הארכיטקטורה, תוך קבלת השראה ממתודות עבודה קרמיות להקשחת טקסטיל. הסטודנטים יעבדו בקבוצות הטרוגניות מהמחלקות השונות ויצרו אלמנט הצללה בגודל 1:1, במעין פביליון קבוצתי.

2700714 קראפטיביזם באמצעות חשיבה עיצובית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

שרון קוניאק וחגית קינן

הסטודנטים יפתחו ארגז כלים שיאפשר להם לשלב וליישם את מתודולוגיית החשיבה העיצובית ואת ערכי הקראפטיביזם על מנת להגיע למהלכים של מעורבות חברתית יצירתית. קראפטיביזם הוא תחום של מעורבות קהילתית/חברתית/פוליטית המשתמש בקראפט להנעת שינוי ולהרחבת הדיון בנושאים חברתיים. הקראפטיביסטים משתמשים ביכולות היצירתיות שלהם על מנת ליזום שיתופי פעולה, דיאלוגים ומיזמים שעוסקים בחדשנות עיצובית היא מתודולוגיה המשתמשת בכישורים היצירתיים של המעצב חברתית. חשיבה לפתרון בעיות מחוץ לפרקטיקה העיצובית בהקשרים חברתיים ועסקיים. זוהי מתודולוגיה ששמה את האדם במרכז ומסייעת לפיתוח רעיונות ומיזמים חדשים כמו גם ליצירת בידול וחדשנות במוצרים ושירותים קיימים. במהלך הקורס הסטודנטים יכירו ויתנסו ביישום 5 השלבים של מתודולוגיית החשיבה העיצובית. הסטודנטים יחשפו למגוון רחב של יצירות ועבודות קראפטיביזם מהארץ ומהעולם. בקורס ננתח מהלכים ומיזמים חברתיים העוסקים בקראפט (מיזמי קראפטיביזם) באמצעות מתודולוגיית החשיבה העיצובית, וניישם את המתודולוגיה בהצעה לפרויקט קראפטיביסטי המתייחס לקהילה קיימת שתוצג בתחילת הקורס. במסגרת הקורס נפתח את העבודה בצוותים רב תחומים המפרים אחד את השני ומעשירים את הפרויקט. לכל משתתף תינתן הזדמנות להשתמש בארגז הכלים המחלקתי שלו. הכלים שיירכשו בקורס יהיו שימושיים עבורו/ה גם בעבודה המחלקתית בהמשך. התוצר הסופי של הקורס יהיה הצעה לפרויקט קראפטיביזם מבוסס מתודולוגיית חשיבה עיצובית.

1700691 מזכרות: התרבות החומרית של התיירות

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

ד"ר אורית בולגרו

כמעט כל אחד מאיתנו הוא אספן של מזכרות. אנחנו אוהבים תזכורות לרגעים ולאירועים מיוחדים – והמזכרות עושות זאת בדיוק – הן **זכרות**. המזכרת, החפץ, נועד להפוך לחושי ולקונקרטי את הרגע שחלף. צורתה הפיזית, תכונותיה החומריות נועדו לתווך, להקפיא בזמן, לשמר ולעבד חוויה חומקת.

בקורס נבחן כיצד נארזת ומעוצבת המזכרת התיירותית, אלו ערכים מגולמים בה (אספנות, אותנטיות, מתנה), וכיצד מתפקדת המזכרת – כסמל, כפטיש, כטוטם, וכגלויה נחשקת המהווה חלק ממערך הסימנים של תעשיית התיירות.

לאחר יחידת מבוא שתציג תיאורים מרכזיות בתיירות עכשווית לצד סוגיות הקשורות בזיכרון (ביניהם זיכרון תרבותי ודימוי זיכרון) יציע הקורס בחינה של אובייקטים קיימים מעולם התיירות: ציורי הוודוטות, בועת שלג, גלויות, מיניאטורות בדו ממד ובתלת ממד, תצלומים תיירותיים ותצלומים אתנוגרפיים, פנורמה, קראפט ואמנות שדות תעופה. במקביל, ניצור מזכרות אישיות המתכתבות עם תיאורים ואובייקטים מן השדה האנתרופולוגי, התיירותי, הארכיאולוגי, האמנותי, והמוזיאלי, תוך שילוב בין למידה תאורטית ותרגילי סטודיו.

2700711 כלכלה יצירתית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:00-14:00

ד"ר יפעת ראובני

כלכלה ומימון נתפסים כנושאים מורכבים, לא מעניינים ומנותקים מהיומיום של רוב הצעירים. רובם מתרחקים מהבנת השיח ובכך הופכים עצמם לפאסיביים ומאפשרים לכוחות ואינטרסים אחרים להשפיע על הסביבה החברתית והרווחה הכלכלית שלהם. התעשיות היצירתיות אף הן מכשירות את בוגריהן כמעט ללא רקע כלכלי ובכך פוגעות ביכולתם למסחר את המוצרים והשירותים שהם מעצבים, ובמיוחד לעצב את חיינו הכלכליים.

יצירתיות עיצובית יכולה לסייע רבות בהנגשת השיח הכלכלי והפיננסי ובקידום אלטרנטיבות שיסייעו ליצור כלכלה הוגנת יותר. הכנסת יצירתיות עיצובית לתחום הכלכלי חשובה משום שהיא מאתגרת את המובן מאליו. בכוחם של האמנות, העיצוב והיצירה לפתוח אופקים אינטלקטואליים ולהילחם בקיבעון מחשבתי, להעצים את הדמיון בחיפוש אחר מודלים אלטרנטיביים, ולחזק את האמפתיה והרגישות לקבוצות בחברה הנפגעות מהסדר החברתי הקיים. האמנות, העיצוב והיצירה יכולים בנוסף לשנות מבנים (בתי-חולים, בתי ספר), שירותים (ביטוח לאומי, פנסיות), ותקשורת (ממשקי משתמש ידידותיים, שיח ויזואלי), ובכך לייצר כלכלה חדשה.

האמנויות לא מבטאות רק את האנושי אלא גם משפיעות על החברתי, הכלכלי והפוליטי: בדומה לפילוסוף (על פי הדימוי של סוקרטס בדיאלוג "אפולוגיה"), שבאמצעות הטלת ספק, חקרנות וביקורתיות מעורר את הציבור מעצלותו האינטלקטואלית והמוסרית ודוחק באנשים לאמץ חיים של דין וחשבון, כך שוברים האמנים בדמיונם הפורה את הכלים, מאתגרים את המצוי ומעמידים אינספור דרכים חלופיות.

מעבר לחשיפה למודלים כלכליים אלטרנטיביים, הרעיון המוביל בבסיסו של קורס זה הוא הדגשת האינטראקציה שבין אסתטיקה ופונקציונליות, המאפשרת לנו לחשוף את מה שמסתתר מאחורי שיח ונתונים מדעיים ורציונליים, ולייצר כתחליף מסרים בהירים, נגישים ומעוררי תגובה. החיבור שבין יכולות אנליטיות, טכנולוגיות ועיצוביות הוא חיוני כדי לייצר פתרונות חברתיים חדשניים, ולשלב אסתטיקה והנעה לפעולה יחד.

97000111 קטן זה יפה

3 ש"ס, 2 נ"ז

אלעד פרסוב, רותי קנטור (מיקום, ימים ושעות יפורסמו בהמשך)
סדנה אינטנסיבית, בינתחומית ובינלאומית של שבוע אחד לעיצוב מקיים (Sustainable Design) אשר תועבר במקביל בירושלים ובעיר נוספת בעולם (בשנה שעברה הקורס התבצע בשיתוף עם Sansad's Institute of Environmental Architecture Mumbai הסטודנטים ילמדו מתודות מחקר בינתחומית המשלבות היבטים סביבתיים וחברתיים וישתפו עם עמיתים בחו"ל פעולה בפיתוח פתרונות עיצוביים מקיימים עבור אוכלוסיות מרקעים תרבותיים שונים. הקורס יתמקד בפיתוח דרכים לשילוב ידע ופרקטיקות עבודה מדיסציפלינות שונות לצורך עיצוב פתרונות מערכתיים.

1700690 יצירה בשוליים

3 ש"ס, 2 נ"ז

הדס קידר (מיקום ימים ושעות יפורסמו בהמשך)
הקורס עוסק באזורי קצה - אזורים שמובחנים ממרכזים מאוכלסים - ודן במאפיינים הייחודיים לאמנות ואומנות באזורים אלו.

2700712 גוף בינ-מחלקתי

3 ש"ס, 2 נ"ז

עומרי גורן (מיקום, ימים ושעות יפורסמו בהמשך)
הרעיון המרכזי בקורס הוא לייצר דיון אינטרדיסציפלינרי בנושא גוף האדם תוך התבוננויות מזוויות שונות והכרות עם המושג פוליטיקה של גוף.
הקורס מותח את הגבולות המקובלים, בין מעצב לגוף במעטפות שונות ולכן פונה לסטודנטים מכל המחלקות. לדוגמה: לסטודנט מתקשורת חזותית שידבר על "בגד" אינטראקטיבי וישתף פעולה עם סטודנט מ"עיצוב קרמי" שיחקור "בגד" בתבניות יציקה, ביחד עם סטודנט מ"עיצוב תעשייתי" שייצור קונסטרוקציות מעץ החוקרות את קונטור הגוף הנבחר. מגוון השילובים האפשרי בין הסטודנטים מהמחלקות השונות יוביל לעיצוב רדיקאלי וחוצה מחלקות ליצירה חדשה שמפקירה את הגוף מרשות ה"בגד" בתפיסתו הקלאסית. נתבונן במקרים "חריגים" של מעצבים פורצי דרך ונגלה מה היו אסטרטגיות העיצוב שהובילו אותם להיות "אוונגרדים" בקריאתם היום. נחקור את אותן אסטרטגיות ונקיש מהן עד לכדי פיתוח אישי של כל סטודנט במענה עכשווי משלו. הפיתוחים האישיים יובילו את הסטודנטים ליצירת סביבת "גוף" חדשה דרך עבודת צוות שערכה יחדש עיצובית וקונספטואלית במפגש המשלב גישות שונות לחומר וטכנולוגיה.

2700713 ארכיטקטורה ללא-ארכיטקטים

3 ש"ס, 2 נ"ז

אדר' שרון רוטברד (תאריכים ומיקום יפורסמו בהמשך)
"ארכיטקטורה ללא-ארכיטקטים" הוא בראש ובראשונה הזמנה ליוצרים שהם לא-ארכיטקטים להתבונן בארכיטקטורה ולחשוב עליה, ואולי אפילו לעשות ארכיטקטורה.
הקורס מיועד לסטודנטיות וסטודנטים מהשנה השלישית מכל מחלקות האקדמיה המתעניינים בשאלות הקשורות בסביבה, מקום, מרחב או בנייה. במהלך ה יקבלו קורס הסטודנטים כלים תיאורטיים ושימושיים להתבוננות ולדיון בארכיטקטורה ויתנסו בעשיית מקום.

מהמשתתפים לא נדרש שום ידע מוקדם בארכיטקטורה.
כל אחד מהמפגשים השבועיים, בני שלוש שעות, יתחלק למעט מפגש אחד שיוקדש לסיור, לשלושה חלקים:

- מבוא הנותן כלים עיוניים - מושגים, ביקורתיים והיסטוריים - להתבוננות, לשימוש ולדיון בארכיטקטורה: במהלך הקורס נקרא כמה טקסטים קצרים מאת מחברים המרכיבים את קנון הכתיבה על ארכיטקטורה, וכן כמה טקסטים שכתבו לא-ארכיטקטים על ארכיטקטורה.
- ידע כללי המעביר כלים שימושיים ומעשיים, מושגים מקצועיים וכללי אצבע: במהלך הקורס

נתוודע לכלים שבהם נשתמש - קובנציות הייצוג הארכיטקטוני ואופני השימוש הקריאה שלהם, מושגים מקצועיים ראשוניים הכרחיים לתכנון ולבנייה, וכן מבחר קיצורי דרך וכללי אצבע שיסייעו לנו בהמשך הדרך.

- סדנה מעשית לעשיית מקום. במהלך הסדנה נתכנן ונבנה מקום.
- דרישות וחובות: - נוכחות בשיעורים והשתתפות;
- עמידה בבוחן בקיאות בנושאים עיוניים ומעשיים שייערך בתום שני החלקים הראשונים
- והשתתפות פעילה בסדנה המעשית והגשת פרויקט אישי או קבוצתי בנושא "מקום"